

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jens Jensen Toft i Fjellerad i Gunderup sogn - hans liv.

Indhold:

- Side 1: Indledning
 - Side 1: Fra fødslen og frem til ca 1801
 - Side 2: En tur rundt i Himmerland
 - Side 4: Fæstegårdmand i Fjellerad
 - Side 8: Alimentationssagen
 - Side 9: Videre i det daglige liv
 - Side 10: En sag ved Lindenborg birk
 - Side 25: Sagen ved Landsoverretten
 - Side 29: Sagen i Højesteret
 - Side 32: Tilbage til det daglige liv
 - Side 40: Jens Jensen Tofts sørgelige afgang
-

Indledning

Historien om Jens Jensen Toft og Ane Pedersdatter, er historien om et par af min kones tip-3. Ane og Jens mødte hinanden på Vildmosegård i Mou sogn i 1824 hvor de begge tjente. De fik en søn, udenfor ægteskab i 1825, som med tiden blev min kones tip-tip oldefar.

Jens og Ane blev aldrig gift, og efter 1825 er det tvivlsomt om de nogensinde så hinanden igen. Historien fortælles gennem de mange forskellige dokumenter, der er fundet om Jens og Ane. På den måde kan historien også give inspiration til andre, om hvilke muligheder der findes i forskellige arkiver. Jeg har valgt at bevare den oprindelige stavemåde i de dokumenter der er transskriberet. Den tidsmæssige ramme er fra år 1792 hvor Ane blev født, til 1866 hvor Jens aom den sidste af de to døde

Fra fødslen og frem til ca. 1801

Om Ane Pedersdatter findes der ikke mange oplysninger. Der findes stort set kun oplysninger fra kirkebøger og folketællinger, samt en fadderskabssag. Derimod findes der mange flere oplysninger fra mange forskellige kilder om Jens Jensen Toft, hvorfor det er ham der kommer til at dominere, ikke alene overskriften, men også fortællingen. Fortællingen er kronologisk og derfor kommer der nogle skift fra Ane til Jens og omvendt.

Historien starter med nogle kirkebogsopslag.

Ane Pedersdatter blev født 1792 i Gandrup, som ligger i Øster Hassing sogn, Kær herred i Aalborg Amt. Hun blev døbt i Øster Hassing kirke d. 21. marts 1792. Hendes forældre hed Peder Svendsen og Maren Larsdatter. Hun blev født i det man med rette kan kalde en fattig husmandsfamilie.

Jens Jensen Toft blev født i 1798 i Løth i Vejby sogn, Hjørring Amt. Han blev døbt i Vejby kirke d. juli 1798. Hans forældre hed Jens Thorsen og Kirsten Jensdatter af Vejby Sogn. Jens blev også født ind i en familie, der må anses at være en fattig husmandsfamilie.

Det næste vi ved om Ane er ved folketællingen i 1801, hvor hun er blevet 9 år. Hun ses her sammen med sin familie:

Aalborg Amt, Kær herred, Øster Hassing sogn, Gandrup By.

Peder Svendsen, 54 aar, Gift, Mand, Husmand med Jord.

Men Larsdatter, 44 aar, gift, Hans Kone.

Lars Pedersen, 13 aar, ugift, Deres Barn

Søren Pedersen, 6 aar, ugift, Deres Barn

Karen Pedersdatter, 15 aar, ugift, Deres Barn
Ane Pedersdatter, 9 aar, ugift, Deres Barn

Her ses Jens Jensen Toft ved samme folketælling, hvor han bor hos sine bedsteforældre.
Hjørring Amt, Børglum Herred, Børglum sogn, Løth by.
Jens Christensen, 63 aar, Gift, Mand, Huusmand med 2 Tønder Land.
Mette Nielsdatter, 56 aar, Gift, Hans Kone
Christen Jensen, 13 aar, Ugift, Deres Barn.
Jens Jensen 3 aar, Ugift, Deres Datterbarn

En tur rundt i Himmerland

En af kilderne der gør, at vi ved mere om Jens end Ane er, at unge mænd blev indført i lægdsrullerne. En lægdsrulle er en liste over mænd, der kunne blive udskrevet (indkaldt) til tjeneste i hæren.

Jens Jensen blev første gang indført i Lægdsrullen i året 1803 i Vejby sogn. I lægdsrullerne er det også muligt at se, hvor og hvornår de unge mænd flyttede fra sogn til sogn. I kirkebøgerne findes der et godt supplement til disse lægdsruller, nemlig af- og tilgangslisterne. I disse forskellige lister står der følgende om Jens:

Vejby 1803 - Lægdsrullens Gammel Løbe N° 82, Nye Løbe N° 56, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Aar: 4, Vedtegninger: "Fløttet med Faderen til Klarup Sogn Aalborg Amt, hvor han er Boesadt, men kan ingen Amtspas for Sønnen tilvejebringes af Mangel paa Caution, er derfor tilført Aalborg Amts 35 á 37 og her udslettet"

På den tid skulle almuen have tilladelse og dermed pas, hvis de ønskede at overskride en amtsgrænse.

Jens er i 1803 også indført i Lægd 35, som er Klarup sogn. Tilgangslisten lyder: Gammel Løbe N^o: A, Nye Løbe N° 37, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Aar 4 Aar i 1803, Nu havende Opholdssted. Klarup., Vedtegninger: Fra Hjørring Amts 44 Lægd N° 56 med Faderen som ingen Caution for Reserven kand tilvejebringes. – Tilført Sept. 04. Endvidere er Sønnen Jenses navn overstreget og efterfulgt af "36 B 61" hvilket betyder at han er overført til et andet lægd.

I 1804 findes Jens opført i tilgangslisten i Romdrup sogn: Gammel Løbe No: B, Nye Løbe No 61, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder/Aar: 4/1803, Nuhavende Opholdssted: Komdrup.

Jens findes også i Hovedrullen for Romdrup sogn i 1805, hvori der står: Gamme Løbe N^o: B 61, Nye Løbe No: 43, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder: 5, Nuhavende Opholdssted: Komdrup. – I denne hovedrulle er Jenses navn overstreget og følgende er tilført: 32 C 197, hvilket fortæller at han er overført til et andet lægd.

I 1808 findes Jens i Lægd nr. 32, som er Nørretranders sogn: Gammel Løbe N^o: C 197, Nyt Løbe N^o: 166, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder 8, Opholdende sig hos Johannes Terp. Jens findes i samme sogns hovedrulle for 1811, hvor han fortsat er hos Johannes Terp. Hans nye Løbe N^o er: 151, og han er nu 11 år. På samme måde ved hovedrullen i 1814, er han fortsat hos Johannes Terp. Nyt løbe N^o: 133, Han er nu 14 år. Men navnet er streget over og i stedet er følgende skrevet: 67 A 268. Han er nu overført til et andet Lægd.

I 1815 findes Jens på Als sogns tilgangsliste. Als sogn har lægd No 67. Hans nye Løbe N^o er: 268. Ellers står der: F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder 14, opholdende sig paa Haslevgaard. I øvrigt står der: fL 32-138, hvilket angiver at han er overført fra lægd 32 løbe N° 138.

Vi er nu nået frem til konfirmationsalderen: Men inden jeg går videre med hans konfirmation, så bør nævnes at det ikke har været muligt at finde Anes konfirmation, som må være foregået i årene 1806-1807. Det er muligt at hun på det tidspunkt havde været ude at tjene udensogns, og dermed sværere at finde.

Men tilbage til Jens og hans konfirmation.

Jens Jensen blev konfirmeret i Als kirke i 1815. I kirkebogen står der: ”Jens Jensen Haslevgaard, søn af Jens Thorsen og Kirsten Jensdatter af Weiby Sogn, 16 Aar udviist ved Døbeattest, Dom angaaende Kundskab og Opførsel: Temmelig”

Jens blev i Als sogn og Haslevgaard efter sin konfirmation, hvilket ses af Hovedrullen for sognet fra 1817:

Gammel Løbe N^o A 268, Nyt løbe N° 243, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder 17, opholdende sig paa Haslevgaard.

I hovedrullen for Als sogn 1820, er Jens stadig på Halsvegaard. I hovedrullen står der:

Gammel Løbe N° 243, Nyt Løbe N° 209, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder 20, og som noget nyt er Jens nu kommet i en alder hvor højden også bliver angivet. Hans højde 62½ Tommer, hvilket svarer til ca. 163 cm.

I 1823, da den næste Hovedrulle blev lavet, var Jens stadig i Als sogn og stadig på Haslevgaard. I rullen står der: Gammel Løbe N^o: 209, Nyt Løbe N^o: 189, F(ader) Jens Thorsen, Søn: Jens, Fødested: Løth, Alder 23, Højde 62½ tomme, opholder sig på Haslevgaard.

Navnet er overstreget, og der er anført følgende: 41 R 116, hvilket viser at han er overført til et andet lægd. Jens Jensen fra Mou til Als sogn 1822

Ifølge Als sogns kirkebogs afgangsliste forlader Jens Jensen sognet i 1823. I afgangslisten står der: ”Jens Jensen 23 Aar, Tjenestekarl, afrejste fra Tofte” Måske er det herfra, at navnet Toft følger ham resten af livet? (*I den sammenhæng er det værd at bemærke hvor mange forskellige tilnavne samme person kan have igennem livet*)

I tilgangslisten for 1824 er Jens opført i Mou sogn, som har Lægd No 41: Gammel Løbe N^o: 116, Nyt Løbe N^o: 116, F(ader) Jens Thorsen, Søn Jens, Fødested: Løth, 23 aar, Højde: 62½ Tomme er overstreget og erstatte med 63¼, Opholdende sig på Vildmosegaard.

Mou sogns Lægdsrulle:

Lægd nr. 41 116 pr. 1/5 1824

Far: Jens Thorsen, søn Jens 23 aar. Høj 62 ½ tommer - ophold Vildmosegaard, født i Løth. 1822

Frielod fra L. 67 Als Sogn Aalb. Amt med gl. nr. 189 Ny.nr. 116 imod Qvitteret følgeseddel K 1826

Jens er nu kommet til Vildmosegård i Mou sogn, hvor han møder Ane Pedersdatter. Et resultat af deres møde blev sønnen Jens Peter Jensen der blev født d. 12. april 1825 i Vildmosegård, Mou sogn, Aalborg Amt, og døbt i Mou kirke d. 5. juni samme år.

Faddere ved Jens Peders dåb var:: Petronelle Rasmusdatter Vildmosegaard, Frederikke Andersdatter, Jens Jensen, Christen Axelsen og Anders Andersen.

Forældre er benævnt: Ane Pedersdatter der var mejerske på Vildmosegård og Jens Jensen, som tjente på samme gård. Det var tilsyneladende den eneste gang, at Jens og Anne mødtes i deres liv. Senere kom der dog en fadderskabssag, men det er tvivlsomt om de da så noget til hinanden.

I Hovedrullen for 1826 er Jens også opført i Mou sogn, men han er overstreget hvilket viser at han senere er overført til et andet Lægd.

I rullen står der: Gammel Løbe N^o: K 116, Nyt Løbe No: 105, Fader: Jens Thorsen, Søn Jens, født i Løth, 26 aar, højde: 63¼ tomme, opholdende sig på Vildmosegaard.

I 1826 i Sdr. Kongerslevs kirkebogs tilgangsliste findes Jens Jensen. I tilgangslisten står der: "Jens Jensen, 24 Aar, Tærsker, kom fra Wildmosegaard, Ankom til Kongstedlund sidst afvigte Novbr. Maaned med Skudsmaal.

Jens Jensen forlod Sdr. Kongerslev igen samme år, hvilket ses af kirkebogens afgangsliste, hvori der står: "Jens Jensen, 24½ Aar, Tærsker paa Kongstedlund, hvorfra han også rejste. Han tog til Lindeborg d. 24. april.

I Blenstrup sogns kirkebogs tilgangsliste er Jens Jensen opført i året 1827: "Jens Jensen, 26 Aar, tjenestekarl, kom fra Sønder Kongerslev. til Lindenberg gods, som ligger i Blenstrup sogn.

I 1828 findes Jens i tilgangsrullen for Blenstrup Sogn, som er Lægd nr. 51.

I Lægdsrullen står der: Gammelt Løbe N^o: C, Nyt Løbe No: 185. Fader Jens Thorsen, Søn Jens, fødested: Løth, 26 Aar, højde 6¾ tomme, opholder sig på Lindenberg.

Jenses navn er overstreget og følgende er tilført: 37 D 438, hvilket viser at han er flyttet til et andet lægd.

Efter en efterhånden lang tur for Jens rundt i flere himmerlandske sogne, er han nu kommet til Gunderup sogn, hvor han bosatte sig i Fjellerad, og blev der resten af livet.

Men den netop overståede periode, som tjenestedreng og tjenestekarl i forskellige sogne og i forskellige gårde, vender vi tilbage til senere i forbindelse med en retssag, hvor der blev brug for udtalelser om Jens Jensen Toft.

Fæstegårdmand i Fjellerad

Jens blev fæstegårdmand i Fjellerad, hvilket ses af den efterfølgende aftægtscontract, der blev tinglæst d. 17 April 1828, og findes i Lindenberg Birks skøde og panteprotokol.

Aftægtscontract.

Efter Overenskomst af os undertegnede og med S.T. Hr. Landvæsenscommissair og Inspecteur Kirsteins gunstige Approbation afstaaer jeg Karen Laursdatter, Enke efter Peder Sørensen Skyt heraf Fjellerad min nu iboende udflyttede Gaard med Besætning og Inventarium til Jens Jensen Toft, tjenende paa Lindenberg paa følgende Vilkaar:

1. Jeg forbeholder mig af Vaaningshuset trende Fag, Jens Jensen Toft strax paa sin egen Bekostning indretter til forsvarlig Beboelse for mig og samme Beboelse holder bemeldte Gaard Beboer godt vedlige, saaledes at hverken Tag, Døre, Vinduer, Vægge o.s.v. ere utætte.
2. Den nu i Vaaningshuset værende Jernbilægger Kakkellovn opsætter Jens Toft ligeledes paa sin egen Bekostning i min Beboelse og bemærkes, at denne Kakkellovn forbeholder jeg mig som Eiendom og den saaledes altsaa ikke nogensinde tilhører Gaarden eller Gaardens høie Eier.
3. Jeg nyder aarlig saa længe jeg lever af denne nu fratrædende Gaard 1½ Td. Rug, 1½ Td. Byg, ½ Lispund Smør, ½ Lispund Flæsk, 1 lispund Ost, ½ Lispund Talg. Alle disse Dele maae være friske og gode og Yderen forpligtet til hvert Aar at levere mig enten det Alt sammen paa engang omtrent midt i November Maaned eller Tid efter anden, ligesom jeg maatte behøve det.
4. Af Gaarden leveres mig aarlig 6 Læs Skudtørv og 8 Læs Hedetørv, Læssene maae være forsvarlige og Tørvene af den bedste Bonitet, der haves til Gaarden, og da tilføres mig tørre og i ordentlig Tørvejrgningstid.
5. Jeg forbeholder mig og tillige Ret til og saa længe jeg lever, at faae Fodder og Græs til 4 Faar med deres Yngel. Faarene, hvoraf jeg nu udtager mig fire af Gaardens tilhørende, Faar med deres Lam iblandt Gaardens Faar, nyder altsaa den samme Føde og gode Omgang i alle Dele som disse.

6. Uden For min Beboelse forbeholder jeg mig min Livstid til eget Brug og Raadighed det Stykke Havejord, der udgjør en Slags Have for sig selv og der desuden nu afpæles af Niels Madsen i Fjellerad og min Svigersøn, og hvis Indhold udgjør omtrent 162 kvadrat Alen.

At saaledes af os undertegnede i Vidners Overværelse er indgaaet og kan tinglæses uden videre Indvarsling bekræftes med Hænders Underskrift.

Fjellerad den 16 April 1828, Jens Jensen Toft m.f.P., Karen Laursdatter m.f.P. Som Laugværge Søren Knudsen. Til Vitterlighed Acthon, Niels Madsen.

Forestaaende Aftægts-Contract approberes herved paa Herskabets Vegne til at være forbindende for begge Parter.

Lindenberg den 17 April 1828, Kirstein.

I en jordebog for Grevskabet Lindenberg og Gudumlunds Gods for Aaret 1828 ses følgende om Jens:

IX Jens Jensen Toft, Ager og Engs Hartkorn: 4 Tønder – Hoverie Penge for 1st May og 11te November 8 Rd. Hver gang. – Landgilde Huuspenge og Forpagtnings Afgifter forfalden til 11 November: 8 Rd.

“Hoverie” der er nævnt, er et udtryk for et arbejde der, i dette tilfælde, skal udføres af Jens Jensen Toft for Lindenberg gods.

Jens Jensen Toft blev gift med Maren Jensdatter fra Blenstrup sogn d. 22. juni 1828 i Blenstrup kirke, Aalborg Amt – I kirkebogen står der: Gaardfæster og Ungkarl Jens Jensen Toft fra Lindenberg, 28 Aar gl. og Ung Pige Maren Jensdatter fra Horsens 26 Aar. Forlovere: Peder Asp og Mads Christensen fra Horsens. – Meldt sig den 18de Mai 1828.

Fæstebrevet på gården, hvor der tidligere er indgået en aftægtskontrakt, findes også i Lindenberg Birks skøde og panteprotokol – Tinglæst 1. Oktober 1828:

.....ligesom jeg herved stæder og fæster til Jens Jensen Toft Gaarden N° 18 udflyttet fra Fjellerad, som sidst har været bortfæstet til Peder Sørensen Skytte, hvis Enke nu formedelst Alderdom og Fattigdom godvillig til hannem afstaaer, imod sin Livstid at nyde Aftægt efter den af mig ratihaberede Aftægtscontract. Thi skal bemeldte Gaard, der staaer for Hartkorn Ager og Eng 4 Td. /:der er det samme Formanden i Fæste bestod og brugte:/ herved vare benævnte Jens Jensen Toft i Fæste paa Livstid overdraget, imod at han deraf aarlig til samme og anordnede Forfaldstider erlægger alle Kongelige Skatter og Contributioner, ordinaire og extraordinare, hvorunder tillige indbefattes de i Bygningernes Assurance Summer paabudne eller herefter paabydende Brandcontingenter, samt den fulde Landskat efter Forord. af 15 April 1818 uden nogen Godtgjørelse af Eieren – Betaler i Hoveripenge efter den i sin Tid indgangne Hoverieforening aarlig 16 Rbdl., skriver sexten Rbdl. Sølv, hvoraf den halve Deel er forfalden til hvert Aars 1st Mai og den anden halve Deel til Martins samt i Landgildepeng til hvert Aars Martins 8 rd. skriver otte Rbdl. Sølv. – I øvrigt holder o.s.v. som forestaaende Fæstebrev folio 68:/ Fri for Indfæstning imod at svare Formandens betydelige Restance.

Lindenberg den 1 Octobr. 1828, W.A. Kirstein (L:S)

Her følger atter en optegnelse fra en jordebog fra Grevskabet Lindenberg og Gudumlunds Gods for Aaret 1829:

IX Jens Jensen Toft, Ager og Engs Hartkorn: 4 Tønder – Hoverie Penge for 1st May og 11te November 8 Rd. Hver gang. – Landgilde Huuspenge og Forpagtnings Afgifter forfalden til 11 November: 8 Rd. – eller nøjagtigt det samme som i 1828

Jens og Maren fik deres første barn i 1829. Det var datteren Johanne Marie Jensdatter der blev født d. 18. marts 1829 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 14. juni samme år, Hun var forinden blevet hjemmedøbt d. 20. april.

Faddere: Christen Christensens Hustru Else Jensdatter af Schibsted, Pigen Else Marie Pedersdatter af Horsens, Peder Asp ibid., Peder Jensen Krog Adskilstrup og Anders Sørensen af Komdrup.

Samme år, 1829, d. 21. maj kom der et supplement til en nok noget trængt dagligdag. Jens Jensen Toft fik på sin kones vegne udbetalt en arv, hvilket ses af Skøde og panteprotokollen for Lindenberg Birk:

Afkald – Den min Kone Maren Jensdatter Horsens tilhørende Arvecapital stor 250 Rbdl. Sølv, indestaaende under Grevskabet Lindenburgs Overformynderi har jeg under Dags Dato erholdt udbetalt imod en Obligation af 11 Juni 1821 N° 2141, udstædt af Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond, lydende paa 250 Rbdl. Sølv; thi meddeler jeg herved bemeldte Overformynderie lovligt Afkald saavel for denne Capital som Renter og lover at holde sammen i enhver Henseende anger og Kravesløs. Fjellerad den 21 Mai 1829, Jens Jensen Toft /:med ført Pen:/ Til Vitterlighed, Kirstein, Møller.

I Grevskabet Lindenburgs arkiv findes der en liste over Tienderne der i 1830 skal leveres i Aalborg. Her er Jens Toft opført på denne liste:

Fjellerad, Jens Toft, har leveret 1 Tønne Rug og 1 Tønne 5 Skp. Byg d. 15. februar. og 2 Tønder Havre er leveret d. 24. februar.

En anden tiendeliste viser hvad Jens Toft har leveret i hele 1830:

Rug: 1 Tønne, Byg: 1½ Tønne og Havre: 2 Tønder.

I 1830 fik Jens og Maren en søn:

Jens Peter Jensen blev født d. 6. maj 1830 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt og døbt i Gunderup kirke d. 13. juni samme år.

Faddere: Anders Sørensens Hustru Dorthe Jensdatter fra Romdrup, Peder Jensen Krogs Hustru i Adskilstrup, Anders Sørensen, Peder Jensen Krog og Christen Christensen Schibsted.

Det næste barn kom året efter:

Niels Christian Jensen blev født d. 12. august 1831 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 1. januar 1832.

Faddere: Snedker Christensens Hustru, Mads Christensens Hustru, Else Jensdatter i Schibsted, Snedker Christensen, Peder Asp Horsens og Gaardfæster Christen Christensen Schibsted.

Undersøgelses Forretning

Foretaget i underdanig Følge det Høikongelige Rentekammers Skrivelse af 22de October 1831 – saaledes lydende:

Besidderen af Grevskabet Lindenberg har, ved hoslagte Skrivelse anholdt om Tilladelse til, ved Fæsteforordningen paa Grevskabet etc.....

Efter Hoveriforeningen og Fæstebrevene samt øvrige mig meddelte Oplysninger bestaar alt det Hoveriarbeide som samtlige Gaard Fæstere paa Grevskabet Lindenberg for Fremtiden skal forrette /:hvorunder er indbefattet de af samtlige Gaarde ved Fæsteforandring attraaede Gangdage til Jagttjeneste:/

I følgende Arbeide, der efter Tabellen Lit. A og de ved Undersøgelsen indhentede locale Efterretninger kan anslaaes til Spænd- og Gangdage, saaledes:

Derefter følger samtlige af grevskabets fæstere. For Jens Jensen Tofts vedkommende står der: Løbe N° 200, Jens Jensen Toft, Hartkorn: 4 Tdr., Hoveripenge 16 Rbd., Landgilde 8 Rbd., Enkelt Tiende efter temporair Accordt eller Kjendelse: 4 Skp. Rug 6½ Skp. Byg 1 Td. Havre.

Fæstegaardens afstand fra Hovedgaarden hvortil Hoveriet forrettes: Under ½ Miil., Bemærkning: Skal alene forrette 2 Gangdage aarlig til Jagttjeneste efter vilde Dyr hvor som helst det forlanges paa Grevskabet i hvilket Arbeide reduceret til Penge er 32 sk. – Naar dertil lægges de faste Hoveriepenge 16 rbd., bliver det i alt 4 rbd. 8 sk. pr. Tønne Hartkorn.

Jens Christian Jensen, 4 aar, ugift, Deres Barn
 Niels Peder Jensen, 3 aar, ugift, Deres Barn
 Peder Jensen, 2 aar, ugift, Deres Barn
 Niels Jensen, 19 aar, ugift, Tjenestekarl
 Karen Marie Christensdatter, 21 aar, ugift, Tjenestepige.

Her ses hvordan
 den originale
 folketælling ser
 ud:

Alimentationssagen

I Lindensborgs godsarkiv findes en pakke med alimentationssager, hvori ses at Ane Pedersdatter anlagde en alimentations sag mod Jens Jensen i 1834. Det er sjældent at der går så mange år inden en alimentations sag anlægges.

I papirerne står der:

1834 – Juli 8 – Resol.(ultion) for Jens Jensen Løth i Fjellerad at betale 4 Rbd. Sølv aarlig til det af Ane Pedersdatter Hals d. 12. April 1825 fødte uægte Barn Jens Peter Jensen.

Selve sagens indhold ses her:

Resol. 8. July 1834 – 4 Rbd. Sølv aarlig.

Udskrivt af Grevskabet Lindensborg Birks Politiprotokol.

Aar 1834 den 17 April Formiddag Kl. 11 blev paa Tingstedet i Fjellerad af Birkedommer Hvass i Overværelse af Niels Madsen og Rasmus Jensen sat en Politiret for at foretage Alimentations sag imellem Ane Pedersdatter og Gaardmand Jens Jensen Løth af Fjellerad Mark efter Skrivelse af Grevskabet Lindensborg, paategnet en Begjæring fra bemeldte Ane Pedersdatter, hvilket Document lyder saaledes:

Underdanigst Promemoria.

Ikke drevet af Vellyst og Løstgighed, hvilket stedse har været mig en stor Afskyelighed, er jeg dog i et ulykkelig Øieblik bleven besvangret af Ungkarl Jens Jensen Løth som den Tid tillige med mig tjente paa Wildmosegaard i Mou Sogn – Siden mit Barn blev født har jeg til min store Sorg og Græmmelse erfaret at det ikke er min Barnefaders Hensigt at inklade sig i Ægteskab med mig og meget ubetydelig Hjelp har jeg kunnet erholdes af ham til mit Barns Opdragelse til denne Tiid, og nu for det forløbne Aar 1833 har han aldeles nægtet at bidrage til dets videre Opdragelse. Da bemeldte mit Barns Fader Jens Jensen Løth nu er gift og boesat Gaardmand paa Fjellerad Mark i Gunderup Sogn og der formenes at han vil kunde bedre en(d) forhen understytte mig til mit Barns fremtidige Opdragelse, fordrister jeg mig herved underdanigst at ansøge deres Høivelbaarenhed om at den fornævnte Jens Jensen Løth som mit Barns Fader maatte vorde tilpligtet, ifølge de i denne Anledning Kongelige Allernaadigste ergangne Anordninger, at yde mig Understyttelse til mit Barns Opdragelse, da jeg er en meget fattig og uformuende Pige og ikke har mere end hvad jeg kan fortjene hos Fremmede.

En Attest af Mou Kirkes Ministerialbog, undertegnet af Hr. Pastor Fritz dersteds giver jeg mig den underdanigste Frihed at bilægge.

Hals den 28 Marts 1834, underdanigst Ane Pedersdatter.

Høivelbaarne Hr. Kammerherre og Stiftamtmand over Aalborg Stift og Amt v Castenskjold, Ridder af Dannebroke i Aalborg.

Da Barnefaderen boer paa Grevskabet, tilstilles dette Andragende Grevskabet Lindensborgs Besidder til videre Behandling og behagelig Afgjørelse.

Aalborg Stiftamthuus den 3 April 1834, Castenskjold.

Foranstaaende Sag anmodes Hr. Birkedommer Hvass behageligst at foretage i Overensstemmelse med Plakat 28 Mai 1835 og om Udfaldet at tilmelde Grevskabet det Fornødne.

Paa Grevskabets Bestyrelses Vegne,

Lindborg den 5 April 1834 Kirstein.

S.T. Hr. Birkedommer, Herredsfoged Hvass.

Fremlagt i en Politiret den 17 April 1834, Hvass.

Her følger attesten fra Præsten i Mou Sogn.

Aar 1825 den 12 April fødte Qvinden Ane Pedersdatter, tjenende som Meierske paa

Wildmosegaard, et uægte Barn til Verden, hvis udlagte Fader var Tjenestekarl sammesteds Jens

Jensen. Barnet blev døbt den 20de samme Maaned og Daaben publiceret i Kirken den 5 Juni samme

Aar og blev da Navnet Jens Peter Jensen Barnet tillagt.

Saaledes rigtig efter Ministerialbogen, attesteres af, Fritz Sognepræst.

Fremlagt i en Politiret den 17 April 1834, Hvass.

Videre stod der i dokumenterne:

Ane Pedersdatter var ikke stevnet, fordie Dommeren først ville prøve om Jens Jensen Løth vedgik Paterniteten, i hvilket Tilfælde Stævning til Barnemoderen var overflødig. Jens Jensen Løth mødte, erkjendte at være Fader til det af Ane Pedersdatter den 12 April 1825 fødte Barn, der er kaldet Jens Peter Jensen, og ligesom i de foregaaende Aar, 1833 inclusive, har aarlig betalt til Barnets Opforstring 3 Rigsbankdaler Sedler, med hvilken Betaling Ane Pedersdatter hidtil var tilfreds, saaledes er han fremdeles villig til at bidrage, hvad Øvrigheden maatte bestemme, efter fattig Leilighed og Evne.

Udskrivtens Rigtighed bekræftes, Hvass.

Udfaldet blev altså, at Jens fortsat måtte betale til sønnen Jens Peters underhold.

Videre i det daglige liv

Datteren Mette Kerstine Jensdatter blev født d. 1. august 1834 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 5. oktober samme år.

Faddere: Jens Christensens Kone Inger af Fjellerad, Anne Sørensdatter af Haals, Christen Christensen af Schibsted, Anders Sørensen af Komdrup og Mads Jørgensen af Fjellerad.

Sønnen Thor kom året efter:

Thor Jensen blev født d. 15. juli 1835 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 17. september samme år.

Faddere: Mads Jørgensen og Hustru, Peder Asp af Horsens, Anne Marie Sørensdatter af Haals og Christen Christensen af Lyngby.

Hovedrullen for Gunderup sogn 1835 er Jens Jensen opført: Gammel Løbe N^o: 310, Nyt Løbe N° 252, Fader Jens Thorsen, Søn Jens, fødested: Løth, 35 aar, højde 63¼ tomme, opholder sig i Fjellerad.

Sønnen Christian August Jensen blev født d. 12. september 1836 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt og døbt i Gunderup kirke d. 9. oktober samme år.

Faddere: Snedker Niels Christensen og Hustru af Haals, Anne Jensdatter af Askildrup, Peder Asp af Horsens og Christen Christensen af Lyngby

Samme år, 1836, er der en tiendeoversigt, som viser, at Jens Jensen Toft skulle aflevere 4 skp. Rug, 1 Td. 6 Skp. Byg og 2 Td. Havre., og mon ikke det også skulle køres til Aalborg.

Datteren Dorthe Jensdatter blev født d. 20. november 1837 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 1. januar 1838.
Faddere: Christen Christensen og Hustru af Lyngby, Else Marie Pedersdatter og Peder Asap af Horsens og Peder Krogh af Askildrup

Hovedrullen for Gunderup sogn 1838 er Jens Jensen opført: Gammel Løbe N^o: 252, Nyt Løbe N° 214, Fader Jens Thorsen, Søn Jens, fødested: Løth, 38 aar, højde 63¼ tomme, opholder sig i Fjellerad.

I 1838 er Jens Jensen Tofts tiende fastsat til 4 Skp. ½ Fk. Rug, 2 Td. 2 fk. Byg og 2 Td. Havre. I bemærkningsfeltet står der: Leveres heri beregnet anordningsmæssig Opmaal, og betale Yderne selv Bom og Broepenge, men ikke Consumption.

En sag ved Lindenberg birk

I Strafferegisteret for Lindenberg Birk ses:

Toft, Jens Jensen – for fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, forenet med personligt Overfald - Dømt til at bøde 3 Gange 40 Lod Sølv og til Fængsel paa Vand og Brød i f Dage. – 22 Mai 1838 p. 276.

Her følger sagen, som Jens Jensen Toft havde del i. Sagen endte i Højesteret, og sagen i sin helhed følger her: Fremlagt i en Politiret d. 29. Aug. 1839, Hvass.

Ifølge Deres Høivelbaarenheds behagelige Skrivelse af 9de denne Maaned, skulde ieg ikke unnlade herved tjenstligst af fremsende samtlige Documenter i den mod Gregers Nielsen Støvring og Jens Jensen Toft under 22de November i Højesteret paakiendte Justitssag.

Højesterets Justits-Contoir den 16de August 1839, I Justits Secretairens Forfald, Schönheyder, Cancellist.

(Her røbes der, at sagen endte i Højesteret)

Udskrivt af Grevskabet Lindenberg Birks Politie Protocol

Aar 1838 den 24de Januar Formiddag Kl. 11, blev paa Tingstedet i Fjellerad af Cancelliraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Rasmus Jensen og Niels Madsen sat en Politiret for at optage Forhør over Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Nielsen Støvring af Flamsted efter den Anledning som en fra Else Nielsdatter af Haals Brohuus modtagne Klage, der blev fremlagt. – Denne Klage lyder saaledes:

Sidstafvigte Fredag om Aftenen Kl. 8 indfandt sig i mit Huus Gaardmand Jens Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Støvring af Flamsted med begjæring om at have noget at spise og drikke, hvilket jeg nægtede dem, hvorover de bleve vrede og udstødte Trudslar imod mig, som bevægede mig til at opfylde deres Forlangende, for at faae Huusfred, den jeg dog ikkun for en meget kort Tid opnaede, nemlig imedens de fortærede den Mad jeg havde tillavet for dem. – De gjorde strax derefter Spektakkel og uden anden Anledning end den at jeg nægtede at modtage Betaling for den Brændeviin, de havde drukket, og at skjænke mere for dem, gave de sig til at istykkerslaae mine i Stuen værende Meubler og Effecter, navnlig en et stort Skab, hvori var endeel Glas og Steentøi, væltede Borde og Bænke, nedsløge endeel Tallerkener af en Hylde, forsøgte at opbryde en tillaaset Dør for Spisekammeret, og overfaldt min til Sengs gangen Tjenestekarl med Hug, Slag og Spark, hvilken Udaad de fortsatte indtil min Nabo Gaardmand Anders Thomsen og hans Tjenestekarl omtrent Kl. 12 kom til stæde og standsede dem.

Jeg haaber at dette Brud paa Huusfreden og med særdeles Hensyn til at det er udøvet om Natten – en Tid paa hvilken det falder vanskeligt, ja ofte umueligt at søge udvortes Hjelp – og regner sig til justitiel Paatale og beder at Drvbh. til den Ende vil optage et lovligt Forhør, hvortil foruden Gjærningsmændene og mig maatte indkaldes mine Tjenestefolk Karlen Christen Poulsen, Drengen

Peder Christian og Pigen Hanne Nielsdatter, samt Gaardmand Anders Thomsen og hans Tjenestekarls Jens Christensen af Haals. –
Haals Broehuus den 16 Januar 1838, ærbødigst Else Nielsdatter
S:T: Hr. Cancelliraad Birkedommer Herredsfoged Hvass.

Til et Forhør der holdes paa Tingstædet i Fjellerad Torsdagen den 25 i d.M. Formiddag Kl. 11, indstevnes under lovlig Tvang at møde:

Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad, Snedkersvend Gregers Støvring af Flamsted, Else Nielsdatter af Broehuset, Christian Poulsen sammesteds, Peder Christian sammesteds, Hanne Nielsdatter sammesteds og Anders Thomsen i Broegaarden.
Nørgaard den 18 Januar 1838, Hvass.

Aar 1838 Torsdagen den 18 Januar haver vi undertegnede eedsvorne Stevningsmænd til Gunderup Sogn lovlig forkyndt denne Stevning for bemeldte Personer paa deres Bopæl og enhver i sit eget Paahør, dette stadfæste vi i Kraft af vor forhen aflagte Eed med vor Underskrift.
Datum ut supra, Kjeld Rasmussen, Niels Madsen.
Fremlagt i et Forhør den 25 Januar 1838, Hvass.

Efter Tilsigelse mødte:

1, Jens Toft, der benægtede hvad der i Klagen er anført om, at de have gjort Spektakel, truet, eller slaet eller prøvet paa at sprænge nogen Dør i Broehuset ved den i Klagen angivne Leilighed. – Paa hans hjemvei fra Flamsted Mølle den nævnte Aften gik han tilligemed Gregers Støvring, der var med ham, ind i Broehuset for at betale Enken sammesteds 5 Rbd., som han var hende skyldig. – Da Pengene vare betalte, forlangte han Aal at spise, hvilket Enken ogsaa var villig til, da hun hørte, at han vilde tage tiltakke uden at Aalene første vare udblødte. – Efterat de havde spist forlangte Gregers Støvring Brændeviin, hvortil Enken svarede, at han ikke fik Brændeviin førend han betalte hvad han skyldte. – Dette beløb sig til 3 mk., men saa mange havde Deponenten ikke hos sig, derimod leverede han G. Støvring hvad han havde nemlig 2 mk. 8 sk., som Støvring leverede Enken. Da han nu atter forlangte Brændeviin og hun havde svaret ham at Nøglen var borte, gik han – Støvring – hen til Døren for at see om det forholdt sig saaledes. – Ved denne Leilighed tog hun Kasketten af Støvring og rev ham i Ansigtet, og medens han med Lyset i Haanden søgte efter Kasketten gik dette ud og Bord og Bænke bleve væltede. – Deponenten var imidlertid gaaet ud i Gangen, uden at han veed hvo der slukkede Lyset, eller hvo der væltede Bord og Bænke, eller hvo der har ituslaget det øvrige som ommeldes i Klagen. – Deponenten har hverken Lod eller Deel deri. – Saa Snart Huen eller Kasketten var funden kjørte de. – Da de vare kommen et Stykke hen ad Veien, savnede han sin Pidsk, og for at søge efter den bandt han Hestene og gik tilbage med G. Støvring. De gik ind i Broehuset, formentlig af Nysgerrighed efter at see hvo det var der paa Veien var løben forbie hen til Broehuset. – Da han kom derind var Bord og Bænk, samt et Skab væltet, men som forhen sagt veed Deponenten ikke hvo der var Gjærningsmanden. – Det opdagede nu, at det var Anders Thomsen og hans Tjenestekarls, der var gaaet dem forbie paa Veien ind til Broehuset – Aftraadt.

2, Gregers Støvring af Flamsted, der afgav en med Jens Toft overensstemmende Forklaring, hvortil han føiede at Bord og Bænk faldt ved at søge efter Kasketten som Else Nielsdatter havde revet ham af Hovedet; Men han forsikrer, at hun deri var ligesaa skyldig som han, og at han ikke har gjort det for at molesterer Huset. – Han nægter enten at have væltet Bordet eller ituslaget Tallerkener eller at have fornærmet Tjenestekarls med Hug, Slag og Spark. – Aftr.

3, Tjenestekarls Christian Poulsen af Broehuset, der formanet til Sandhed forklarede, at da han om Aftenen den 12te dennes kom ind i Stuen i Broehuset sad Jens Toft og Gregers Nielsen ved Bordet og fik noget at leve af. Da de dermed vare færdige forlangte de Brændeviin og da Else Nielsdatter nægtede dem dette, slog Gregers Støvring i Bordet med en Skovl indtil den gik itu og Jens Toft

hamrede i Bordet med sin Træskoe. – De væltede ikke alene Bord og Bænke, men ogsaa et i Stuen værende stort Skab, hvori der var Glas og Flasker og Steentøi m.v. Da dette var skeet og da Jens Toft havde sparket Deponenten over hans Been saa der gik Hul deraf, forlod de Stuen. – Efter kort Tids Forløb kom de igjen men da gjorde de ingen Spektakler. – Han forsikkrer at Jens Toft og Gregers Støvring vare lige gode om at vælte Bord, Bænke og Skab, men at det var Gregers Støvring der prøvede at oplukke Døren til Spisekammeret og at det var ham der slukkede Lyset, ligesaa hurtigt som Else Nielsdatter kunde tænde det. – Han saa ikke at hun rev Kasketten af Støvring eller kradsede ham i Ansigtet, men vel at Støvring søgte efter sin Kasket, endskjøndt han havde den under sin kjole paa Brystet. – Han har ikke lagt Mærke til hvor meget der gik itu, kan derfor ikke vurdere den skeete Skade. – Jens Toft og Gregers Støvring modsagde dette Vidnesbyrd, ogsaa efter at konfrontation havde fundet Sted. – Han aftraadte.

3, Peder Christensen, Tjenestedreng i Broehuset, der formanet til at følge Sandhed forklarede, at han var tilstæde i Stuen fra først til sidst, under Jens Tofts og Gregers Støvrings Besøg i Broehuset om Aftenen den 12 dennes. – Da Enken nægtede dem Brændeviin, slog Gregers Støvring i Bordet med en Skovl indtil den gik i Stykker og Jens Toft hamrede i Bordet med sine Træskoe – De prøvede begge paa at oplukke Spisekammerdøren, de var lige gode om at vælte Bord, Bænke og Skab, i hvilket sidste der var Glas og Flasker og Steentøi. – Men det var Støvring der slukkede Lyset, saa ofte Else Nielsdatter tændte det og det var Jens Toft der baade slog og sparkede Christian Poulsen. – Gr. Støvring foregav at hans Kasket var borte, men Deponenten saae den inden for hans Kjole paa hans Bryst. – De forlod Huset, men kom kort derpaa tilbage igjen, og da gjorde de ingen Spektakler. – Han saae ikke at Else Nielsdatter tog Kasketten fra Støvring, eller kradsede ham i Ansigtet. – Jens Toft og Gregers Støvring modsagde ligeledes denne Deponents Forklaring.

4, Johanne Nielsdatter, Tjenestepige i Broehuset, der formanet til Sandhed forklarede, at hun ligeledes var i Stuen hiin Aften fra først til sidste, og saae det samme som P.C. Christiansen har seet og omforklaret, at Gregers Støvring slog i Bordet med en Skovl saa at den gik istykker, at Jens Toft bankede i Bordet med sin Træskoe, at de væltede Bord, Bænk og Skab, hvori der var Flasker, Glas og Steentøi m.v., at Jens Toft sparkede og slog Christian Poulsen, at Gregers Støvring prøvede paa at oplukke Døren til Spisekammeret, og at hans udslukkede Lyset saa ofte det blev tændt. – Else Nielsdatter hverken rev Kasketten af Støvring eller kradsede ham, han søgte efter Kasketten, men han havde den selv, den sad inden for hans Kjole paa hans venstre Bryst. – Efterat de havde forladt Huset og igjen kom ind gjorde de ingen Spektakler – Aftraadte.

5. Gaardmand Anders Thomsen af Haals Broegaard der formanet til Sandhed forklarede at han den i Klagen ommeldte Aften blev opkaldt af sin Seng af sidstafhørte Deponenterede og opfordret til at komme dem til Hjælp i Broehuset imod Jens Toft og Gregers Støvring. Han og hans Tjenestekarl skyndte sig, saa godt de kunde, i Broehusets Stue saae det hæsseligt ud, Bord og Bænk og Skab var væltet og hvad der havde været i Skabet var itu. Flasker og Glas og Steentøi laae i Skaar og derimellem Øl, Brød og Brændeviin. – Medens han var der, kom Jens Toft og Gr. Støvring ind, men de lode som de ikke vidste hvorledes det var tilgaaet, men Enken og Tjenestefolkene fortalte ham at det var tilgaaet saaledes som Klagen indeholder og som de i Dag have forklarede. Han seer sig ikke istand til at angive Størrelsen af den tilføiede Skade. – Han aftraadte.

6, Else Nielsdatter af Broehuset, der forklarede at det er hende ubekjendt, at hun rev Kasketten af Gr. Støvring, eller kradsede ham. – Men det kan jo gerne være, eftersom han slukkede Lyset saa ofte det blev tændt, at hun kom til at støde ham Kasketten af Hovedet. – Det er rigtigt at Jens Toft en Aften betalte hende skyldig værende 5 Rbd. og Gregers Støvring 2 mk. 8 sk. og at Jens Toft paa nye laante 1 Rbd. af hende. – Hun er ikke betænkt paa at angive Skadernes Størrelse i dag, men hun vil naar Forhøret fortsætter fremsende en Liste derover. Ogsaa hun saae at Kasketten Gregers Støvring foregav at have mistet, sad inden for hans Kjole paa hans Bryst. – Hun hjalp ikke til at vælte Bord, Bænk eller Skab, men Jens Toft og Gr. Støvring vare lige gode om at gjøre dette.

De fra N° 3 til 5 inclusive afhørte Deponenter fremstod igjen og efterat de behørigen vare forberedte til Eeds Aflæggelse og efter at de havde ratihaberet deres aflagte Forklaringer, hvori P.C. Christiansen dog gjorde den Forandring, at det var Gr. Støvring alene der prøvede paa at oplukke Spisekammerdøren, aflagde de Eed paa, at deres Vidnesbyrd indeholde Sandhed. – De bleve demitterede og Forhøret udsat indtil videre.

Aar 1838 den 1 Februar Formiddag Kl. 11, blev paa Tingstedet i Fjellerad af Cancelliraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Rasmus Jensen og Peder Bælum sat en Politiret for at continuere Forhøret over Gaardmand Jens Jensen Toft og Gregers Støvring der begge vare mødte.

Efter Tilsigelse mødte Tjenestekarl Jens Christensen af Haals Broegaard, der formanet til Sandhed forklarede, at han og hans Husbonde den 12 f.M. ved den Tid da Kl. kunde være 12, blev opkaldt af deres Senge af Pigen i Broehuset, der bad dem at komme til Broehuset, hvor Jens Toft og Gregers Støvring gjorde Komodie. – Han og hans Husbonde reiste sig og gik derned – Bord, Bænke og Skab vare væltede og hvad der var i Skabet saasom Flasker, Glas og Steentøi, vare itu, og laae blandet imellem Ost og Smør, der ligeledes havde været i Skabet. – Husets Folk fortalte at det var Jens Toft og Gregers Støvring, der havde gjort denne Molæst, men begge kom ind i Stuen medens Deponenten var der, og lode som de slet ikke vidste, hvorledes det var tilgaaet, de gjorde endog deres Forundring over, at det saae saaledes ud. Deponenten tilføiede, at de tvende nævnte Personer ikke gjorde Spektakler, saalænge han var tilstæde, men Jens Toft yttrede, at Enken kunde have været disse Spektakler foruden, naar hun blot vilde have skjænket Brændeviin. Jens Toft og Gregers Støvring erklærede dette Vidnesbyrd at være rigtigt, dog kunde de ikke med Bestemthed erindre at Jens Toft udlod sig med at Enken kunde have været Spektaklerne foruden, naar hun vilde have skjænket Brændeviin. Ratihaberede sit Vidnesbyrd og aflagde behøvende forberedt Eed paa, at det indeholder Sandhed. – Gregers Støvring bemærkede, at han ikke har Tvivl om, at han jo kunde faae Brændeviin i Huset, eftersom Enken sammesteds mangfoldige Gange forhen har skjænket ham for Betaling, navnlig for et Aars Tid siden, da han blev fuld i samme Huus og fik Prygl, ved hvilken Leilighed Jens Baks Søn af Fræer, Knud Christensen af Tustrup og Jens Jensen af Haals var tilstæde. – Mange Gange senere har han drukket og betalt Brændeviin i Broehuset, men erindrer ikke hvilke Vidner der have været tilstæde.

Comparenten er født i Flamsted af Huusmand Niels Sørensen og Ane Marie Christensdatter, confirmeret i Gunderup Kirke. – Han blev sat i Snedkerlære hos Snedker Fontilius i Aalborg, hos hvem han var i 7 Aar, derefter var han hos Snedker Lausen, Berg, Mørk. – Omtrent i 10 Aar opholdt han sig i Aalborg, og har nu været hjemme hos sine Forældre i 2 Aar.

Jens Toft er født i Løth i Veibye Sogn af Forældrene Huusmand Jens Thorsen og Kirsten Jensdatter. Han tjente som Ung i Haslevgaard og blev imidlertid confirmeret i Als Kirke i 1816. Han tjente derefter i samme Haslevgaard hos Overkrigscommissair Lassen i 3 Aar, derefter tjente han Niels Toft 3 Aar og Christen Poulsen sammesteds i 1 Aar – Fangel paa Mosegaarden i 2½ Aar, Færch paa Kongstedlund ½ Aar, paa Lindenberg 2 Aar. Siden den Tid har han været Gaardmand i Fjellerad. – De bleve demitterede. – Forhøret blev udsat indtil videre, Hvass.

Aar 1838 den 29 Marts om Formiddagen Kl. 11 blev paa Tingstedet i Fjellerad af Cancelliraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Niels Madsen og Rasmus Jensen sat en Politiret for at continuere Forhøret over Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted. – Dommeren fremlagde:

1. En skrivelse fra Pastor Thomsen i Gunderup, dat. 9de f.M.
2. En Do fra Pastor Jermiin i Als dat. 16 f.M.
3. En Do fra Proprietair Færch adt. 11 f.M.
4. En Do fra Provst Rehders dat. 15 s.M. hvormed fulgte 2 Bilage

5. Do fra Krigsraad Herredsfoged Sparch af 17 f.M. med 1 Bilag.
6. 1 Do fra Bye og Herredsfoged Lyng af 19 dennes modtaget den 21 næstefter, hvormed fulgte 3 Bilage.
7. 1 Do fra Pastor Thomsen af 9 f.M.
8. 1 Do fra Kancelliraad Byfoged Wølfferdt af 10de f.M. med 5 Bilage.
9. Domsact vedkommende Gregers Nielsen Støvring ledsaged af 3 Retsudskrifter og
10. Fortegnelse over de i Broehuset spolerede Meubler, med tilhørende Vurdering.

Den under No 9 fremlagte Domsact med Udskrifter paategnede til Vedfølgge, de øvrige Documenter lyde saaledes:

Velærværdige Hr. Pastor Thomsen

Jens Jensen Toft har under Forhør forklaret, at han for omtrent 10 Aar siden blev Fæster af en Gaard paa Fjellerad Mark, hvor han endnu boer.

Om denne Forklaring er rigtig og hvorledes hans moralske Forhold har været, derom maa jeg tjenstligst anmode Deres Velbaarenhed at meddele mig Underretning, tilligemed Oplysning om hans økonomiske Forfatning.

Nørgaard den 5te Februar 1838, Hvass.

Jens Jensen Toft beboer en Gaard paa Fjellerad Mark paa 4 Tdr. Hartkorn, hvor længe han har haft den i Fæste er mig ubekjendt. – Om hans Forhold i hans sædvanligt baade med Kone og Børn, Tyende og Naboer erfarede jeg ingensinde noget ufordelagtigt; men i Samqvem med andre, skal han naar disse kommer ham for nær, eftertryggelig blive ømfindtlig og opfarende. – Han arbejder utrættelig paa sine Jorders Forbedring og stræber omhyggeligen for Kone og Børn. – Men da Gaarden er liden og han har 6 Børn, alle smaae, staaer han sig kuns med Nød igjennem og det maaske ofte kummerligt nok. – Omstaaende Skrivelse modtog jeg igaar Eftermiddag.

Gunderup den 9 Februar 1838, Thomsen.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Ifølge Velbaarne Hr. Cancelliraad Hvasses hoslagde Skrivelse, betræffende Gaardmand Jens Jensen Toft i Fjellerad, meddeles herved følgende:

Aar 1815, skriver atten Hundrede og Femten, blev i Als Kirke 3de Drengene confirmerede, hvoraf den mellemste hed Jens Jensen. – Om ham staaer i Kirkebogen, at han tjente i Haslevgaard og at han da var 16 Aar gammel, udvist ved Døbe Attest. – Der er tillige vedføjiet, at hans Forældre vare Jens Thorsen og Kirsten Jensdatter af Weibye Sogn, men angaaende hans Kundskaber og Opførsel under Forberedelsen til Confirmationen er slet intet anført, heller ikke om han har haft de naturlige Børnekopper, eller er bleven vaccineret.

Jeg har talt med flere som kjende ham og deriblandt een af dem der blev confirmeret tilligemed ham. De afgive den Forklaring, at han kom fra Haslevgaard til et Hiem i Torp, men hvor længe han var paa noget af Stæderne, det erindrer de ikke. – De sige at han var en lystig og munter Person og rask til sine Bestillinger, men Ondt vidste de ikke om ham. – Fra Toft kom han til Wildmosegaard og derfra til Lindborg, hvor han siden blev Gaardmand. Det Foranførte bevidnes herved i Overensstemmelse med Als Sogns Kirkebøger og det Sidste ifølge hvad man har fortalt mig.

Als Præstegaard den 16 Februar 1838, I. Jermiin Sognepræst for Als Menighed (L:S)

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Velbyrdige Hr. Kancelliraad Herredsfoged Birkedommer Hvass.

Ved behagelig Skrivelse af 8de dennes, har Deres Velbyrdighed forlangt Oplysning om det forholder sig rigtig at Jens Jensen Toft af Fjellerad har tjent mig ½ Aar efter hans Opgivende og hvorledes hans Opførsel i denne Tjenestetid har været, til Brug i en Sag som mod ham er anlagt.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke at melde, at omhandlede Jens Jensen Toft af Fjellerad rigtig nok som angivet, har tjent mig herpaa Gaarden et Vinter som Tøndetærsker, men erindrer ei hvad Aar det var, men derimod at han var en duelig Arbeider, ligesom og at han havde Dispute mod en af sine Medtjenere, nok foranlediget af et hæftig Gemyth.
Kongstedlund den 11 Februar 1838, ærbødigst Færch.
Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

I Anledning af Deres Velbyrdigheds behagelige Skrivelse af 5te d.M. hvormed forlangtes Oplysning om Tiltalte Jens Jensen Toft i Fjellerad, hans Forhold under hans Ophold og Tjenestetid paa Lindborg for omtrent 10 Aars siden, undlader jeg ikke herved tjenstligst at fremsende en Skrivelse fra Hr. Inspecteur Kirstein, ledsaget af Tiltaltes Skudsmaal, som Inspecteuren tilfældigviis var i Besiddelse af.

Da hans Ophold i Blendstrup Sogn (*ikke*) foregik i min Embedstid, kan jeg ingen videre Dem meddele over hans Forhold.

Gjerding den 15 Februar 1838, Rehders.

Velbyrdige Hr. Cancelliraad Hvass i Nørgaard
Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

I Anledning af Deres Høiærværdigheds ærede Skrivelse af 7de dennes med Bilag, undlader jeg ikke at vedlægge den i samme omtalte Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad, hans Skudsmaal, som jeg tilfældigviis er i Besiddelse af.

Kancelliraad Hvasses Skrivelse remmitterers hoslagt.

Lindborg den 12te Februar 1838, ærbødigst Kirstein

Hr. Provst Rehders.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Foreviseren Jens Jensen som er født af Forældre Jens Thorsen og Kirsten Jensdatter af Weiby Sogn, 16 Aar gammel 1815 efter medbragt Døbeattest, blev denne 1815 confirmeret i Als Kirke, efterat han for Opførsel havde erhvervet Karakteren god og for Kundskaber temmelig god, som paa Forlangende attesteres af

Als Præstegaard den 8 Mai 1818, Haugaard Provst i Als (L:S)

Ovenanførte Jens Jensen, som i nogle Aar har tjent i Toft, Als Sogn, har paa deres Forsikkring, hos hvilke han har tjent opført sig troe og skikkelig – 26 October 1823 var han en Gjæst ved Herrens Bord i Als Kirke. Held og Lykke tilønskes han af Haugaard.

Als den 2 Nov. 1823.

Ovenanførte Jens Jensen har tjent mig i 2 Aar og i denne Tid opført sig troe og meget flittig i sit Arbeide, saa at hver brav Mand kan være tjent med ham som god Arbeider, hertil meget villig og ufortrøden. - af karachter er han et godt Menneske, med meget blide Sæder.

Wildmosegaard den 1 November 1825, Fangel.

Fornævnte Jens Jensen har under sit Ophold i Mou Sogn ordentlig søgt Altergangen og var stedse til Herrens Bord paa afvigte 20 Søndag p. Trinit. Om hans sædelige Forhold veed jeg kun det utilbørlige at melde, at han har besvangret en Pige i sin Tjeneste paa Wildmosegaard.

Mou Præstegaard den 4 December 1825, N. Fritz. Sognepræst.

Den 21 Januar 1826 foreviist, M. Nielsen.

Ovenmeldte Jens Jensen har tjent her paa Gaarden som Tærsker fra 1 Novbr. 1825 til Dato og denne Tid opført sig skikkelig og troe.

Kongstedlund den 23 April 1826, Færch.

Under Opholdet i Sønderkongerslev Sogn har bemeldte Jens Jensen udviist et godt Forhold og communicerende i Sønderkongerslev Kirke sidste Gang den 6 April d.a.
Sønderkongerslev Præstegaard 23 April 1826, M. Nielsen.
Foreviist, Sarup

Ovennævnte Jens Jensen Toft har tjent og arbeidet her paa Gaarden fra 1ste Mai 1826 til 1828 i 2 Aar og i den Tid saavidt vides, opført (*sig*) skikkelig og vel.
Lindborg den 14 Juli 1828, Kirstein

Ovennævnte Jens Jensen Toft har i de sidste 2 Aar ordentlig søgt sin Altergang i Blenstrup Kirke, og sidste Gang den 1 Juni d.a. – Om hans Forhold i Menigheden vides intet usømmeligt. – Dette bevidnes i Vacancen af Blenstrup den 14. Juni 1828, P. Justesen Kirkesanger.
Foreviist den 14. Juni 1828, Tetens
Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Ifølge Deres Velbyrdigheds behagelige Skrivelse af 5. dennes undlader jeg ikke hoslagt tjenstl. at fremsende en fra Sognepræsten i Børglum erhvervet Attest for Jens Jensen Tofts Daab.
Børglum Herredsfogedcontoir i Hjørring den 17 Febr. 1838, Sparch.
Til Hr. Kancelliraad Herredsfoged Hvass.
Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Attest

Aar eet Tusinde syv Hundrede og halvfemsindstyve og otte – 1798 – første Juli havde Tjenestekarl Jens Thorsen og Hustrue Kirsten Jensdatter af Løth en Søn til Daabs Publication i Weibye Kirke, som den 20de Juni næstforhen var hjemmedøbt og kaldt Jens, hvilket efter Begjæring af Hr. Cancelliraad og Herredsfoged Hvass i Overensstemmelse med Weibye Sogn Døbeprotocol Fol. 91, herved attesteres – Børglum Præstegaard den 11. Febr. 1838, Albrechtsen Sognepræst til Børglum, Weibye og Furrebye Sogne.
Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

De af Dvbhed. i behagelig Skrivelse af 5 f.m. requirerede Oplysninger betræffende Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad, fremsendes herved tjenstligen i efternævnte herhosfølgende Documenter:

- a. Straffeattest fra mig af 12 f.M.
- b. Do fra Retsskriveren hersteds af 16 f.M., og
- c. min Requisitionsskrivelse af 19 f.M. til Pastor Mølmark, med hans paategnede Svar af 10 dennes.

Nibe den 19 Marts 1838, Lyng.

S:T: Hr. Kancelliraad Herredsfoged Hvass

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Jens Jensen Toft Gaardmand i Fjellerad findes ikke ved Hornum Fleskum Herreders Politiret at være tiltalt, dømt, eller straffet for nogen offentlig Politieforseelse, hvilket herved attesteres.

Nibe den 12 Februar 1838, Lyng.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Jens Jensen Toft findes ikke at være tiltalt, dømt eller straffet for nogen Forbrydelse ved Nibe Kjøbstads samt Hornum Fleskum Herreders Ret eller for offentlige Politieforseelser ved Nibe Kjøbstads Politiret, det attesteres herved af undertegnede Retsskriver.

Nibe den 16de Februar 1838, Steman

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad har forklaret, at han i 2½ Aar har tjent Forpagter Fangel paa Wildmosegaard.

Om denne Forklaring er stemmende med Sand(hed) og hvorledes bemeldte Gaardmands Forhold har været i Tjenesten, anmodes Deres Velærværdighed herved tjenstlig om behageligen at underrette mig herpaategnet.

Nibe den 12 Februar 1838, Lyngø.

Velærværdige

Hr. Pastor Mølmark i Mou

Gaardmand Jens Jensen Tofts Forklaring: at han i 2½ Aar har tjent Forpagter Fangel paa Wildmosegaard er overensstemmende med Sandhed.

Paa hans Forhold i denne Tjeneste har intet været at udsætte med Undtagelse af han stedse lagde for Dagen en vis Tilbøielighed til at tage sig selv tilrette og overhovedet vise en temmelig egenraadig og grov opførsel saavel mod Husbonde som sine Medtjenere. – Om hans øvrige Forhold heri Menigheden, seer jeg mig ikke istand til at give nogen sikker Oplysning.

Mou Præstegaard den 10 Marts 1838, Mølmark.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Fortegnelse over disse Meubler som bleve istykkerslagen Natten mellem den 12 og 13 Januar.

2 hvide Porcellains Tallerkener 1 mk. 8 sk., 2 Do Kruse 2 mk., 2 Par Do Thekopper 4 mk. 8 sk.,

2 Ølglas 2 rd., 5 Snapsglasse og 2 Halvpægelgasse 4 mk., 1 Flaske med 3 Pægel Rom á 12 sk.

Pægel 2 mk. 14 sk., 1 Flaske med 3 Pægel Viin 2 mk. 14 sk., 1 Do med 3 Pægel Viin 2 mk. 1 4 sk.,

1 Do med Brændeviin 1 mk. 10 sk., 1 Do med M(j)ød 1 mk. 12 sk., 1 Do med M(j)ød 1 mk. 12 sk.,

1 Flaske med bedsk Brændeviin 1 mk. 4 sk., 1 Flaske med Kamferbrændeviin 1 mk. 14 sk., 1 Pægl

Bomolie med Flaske 1 mk. 8 sk., 1 Pægl Spirituskamfer med Flaske 3 mk. 4 sk., 1 Flaske med

Senolie 1 mk. 4 sk., Smør, Ost og Brød som blev nedtraaden 5 mk. Trende Flasker med Mediciner 5

mk. 12 sk., 1 Skovl 1 rd., 1 Skillerie 1 rd. 6 sk., 1 stort Skab beskadiget for 3 mk., Tvende Laase til

Skab og Kammerdør 5 sk., 1 Bord og 3 Bænker beskadiget 4 mk. I alt 12 Rbd. 3 mk.

Haals Brohuus den 29 Januar 1838. Efter mit Opgivende, Else Nielsdatter

Til Vitterlighed, Anders Thomsen, Christen Poulsen, Kjeld Rasmussen.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Jens Jensen Toft og Gregers Nielsen vare tilstæde fri for Baand og Tvang og hørte de foran acterede Documenter oplæse. – Førstnævnte bemærkede, at han har 7 Børn og at Paategningen for hans Skudsmaal viser, at Pastor Mølmark har taget fejl i de Oplysninger han har inddraget. Gregers Nielsen erkjendte, at den under No 9 fremlagte Domsact vedkommer ham og at den ham derved ikjendte Straf er udstaaet. – Betræffende Fortegnelsen over de beskadigede Meubler og Effecter erklærede de, at de ikke vidste hvorvidt den er rigtig. – Endelig fremlagdes Attester af Jurisdictionens Strafregister, der lyder saaledes:

At Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen Støvring af Flamsted ikke findes at være tiltalte, dømt eller straffede for nogen Lovovertrædelse under Hellum Hindsted Herreders og Grevskabet Lindenberg Birks Jurisdiction, attesteres herved overensstemmende med Strafferegistrene.

Nørgaard den 29 Marts 1838, Hvass.

Fremlagt i et Forhør den 29 Marts 1838, Hvass.

Jens Toft maatte for resten bemærke: at Anledningen til Unigheden imellem ham og Chr. Poulsen hiin Aften var følgende: Da Christen Poulsen kom ind ad Døren med en Skovl i Haanden, spurgte Comparenten ham i Spøg om det var den Skovl som han i sin Tid havde mistet paa Lindenberg. – Da Christen Poulsen hertil gav et bravt Svar, sagde Comparenten endvidere, om han nu havde Leilighed til at gjøre Stripper og Spande af de Fjel som han lagde paa Thisted Gade, og da disse Ord vare undslupne Comparenten, sparkede Chr. Poulsen ham over Benene, hvilket naturligviis maatte irritere Komp. – Med de nævnte Fjel havde det følgende Beskaffenhed – Medens Komparenten og Christen Poulsen tjente sammen paa Lindenberg var de ifølge Inspecteur Kirsteins Ordre engang i

Hadsund for at samle Fjel, som tilhørte Lindenberg og som skulde bringes dertil – De var 6 Vogne der kørtes af: Komparenten, Christen Poulsen, Christen Pedersen i Gjerding, Mads Thorup af Fjellerad, Knud Nielsen i Horsens, Mads Clemmensen i Hellum. – Da de kom til Thisted, hvor Christen Poulsens Fader boer, spurgte han, om nogen af dem havde imod at han tog et Par Fjel, hvortil Komparenten og de andre svarede, at det blev paa hans egen Regning. Ikke desto mindre tog han i det mindste 4 Fjel, hvoraf de 2 vare korte og 2 lange. – Komparenten var imidlertid inde hos Christen Poulsens Fader og da han kom ud igjen var Christen Poulsen og Christen Pedersen i færd med at aflæsse Fjelene, der bleve henlagte ved nordre Side af Christen Poulsens Faders Huus. – Komparenten anmeldte det ikke for Inspecteur Kirstein, men 3 á 4 Dage derefter sagde han det til Forvalter Klitgaard i Christen Poulsens Paahør. – I den foranstaaende Forklaring maatte Komparenten gjøre den Indvending, at Christen Poulsens ikke sparkede, førend han havde sat sig paa Sengen og Komparenten kom hen til ham og spurgte om han dog ikke burde mindes, at han tog de nævnte Fjel. Formodentlig antog Christen Poulsen, at Komp. vilde slaae ham, hvilket dog ikke var Mening, og nu var det at han sparkede.

Christen Poulsen mødte, henholdt sig til sin afgivne Forklaring og erklærede, at han ikke har taget de af Jens Toft ommeldte Fjel og at han ikke har aflæstet Fjel paa Thisted Gade dengang han i Forening med de af Jens Toft navngivne Personer havde været i Hadsund for at hente Fjel til Lindenberg. – Det er en usandfærdig Beskyldning, lig den at han først skulde have sparket Jens Toft førend denne slog ham.

Derefter fremstod Gaardmand Anders Thomsen og hans Tjenestekarl Jens Christensen, der formanet til at følge Sandhed tilføiede den Forklaring de forhen have afgivet, at Jens Toft i deres Nærværelse sagde hiin Aften at de Spektakler kunde Enken have undgaaet, naar hun ikke havde nægtet dem Brændeviin – Jens Toft erklærede at han ikke erindrer at have sagt saaledes som anført er, men at det dog gjerne kan være at han udlod sig saaledes. – Anders Thomsen forsikkrede, at han efter bedste Skjønnende og Overbeviisning har sat Vurdering paa de ham foreviiste spolerede Sager og Else Nielsdatter, der var tilstæde erklærede at samtlige de Sager, der findes anførte paa Listen fremlagt under No 10, ere spolerede af Jens Toft og Gregers Støvring.

Endelig fremstod Peder Christian Christensen og Johanne Nielsdatter og erklærede, efter at Listen fremlagt under No 10 var forelæst, at samtlige de deri nævnte Sager blev deels spolerede, deels beskadigede under den Tumult som Jens Toft og Gregers Nielsen foraarsagede i Broehuset om Aftenen den 12 Januar, dog vide de ikke med nogen Sikkerhed, om de Vare, der anføres at have været i Flaskerne virkelig vare deri.

Anders Thomsen, Jens Christensen, Else Nielsdatter, Peder Christian Christensen og Johanne Nielsdatter ratihaberede hvad de i Dag have anført, og aflagde efter Forberedelse Eed paa, at de have sagt Sandhed. – Dommeren ansaae det fornødent, at Sognefoged Kjeld Rasmussen beediger den paa Varene satte Vurdering og vedtog at udsætte Forhøret til i dag 8te Dage samme Sted og Klokslæt og det blev paalagt Jens Toft og Gregers Støvring til den Tid at møde.

Aar 1838 den 5 April Formiddag Kl. 11, blev paa Tingstædet i Fjellerad af Cancelliraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Rasmus Jensen og Niels Madsen sat en Politiret for at continuere Forhøret over Jens Jensen Toft og Gregers Nielsen Støvring. – Disse vare tilstæde – Efter Tilsigelse mødte Sognefoged Kjeld Rasmussen af Haals, der erklærede, at han ligesaalidet veed om Jens Toft og Gregers Støvring have ituslaget de Ting, som han i Forening med Anders Thomsen har vurderet, som han veed om Flaskerne have indeholdt de Sager, som han har vurderet. – Men Vurderingen er paasat efter hans bedste Skjønnende og efter Enken Else Nielsdatters Angivende om, at disse Sager ved den ommeldte Leilighed vare ituslagen og beskadigede og at Flaskerne m.v. havde haft et saadant Indhold, som findes anført paa Vurderingslisten. – Herpaa aflagde Deponenten, behørigen forberedt sin Eed og blev demitteret.

Da det Tyverie, hvorom Jens Toft under 29de f.M. til Protocollen har gjort Anmeldelse, bliver Gjenstand for en egen Undersøgelse, saa blev nærværende Forhør sluttet.
Udskriftens Rigtighed bekræftes, Hvass.

Fremlagt i en Extraret paa Tingstedet i Fjellerad den 3 Mai 1838, Hvass.

Fremviist i Landsoverretten den 2^{den} Juli 1838

Fremlagt i en Politiret d. 29 Aug. 1839, Hvass,

Anders Nicolay Hvass Cancelliraad, Herredsfoged og Skriver i Hellum Hindsted Herreder, samt Birkedommer og Skriver i Grevskabet Lindenberg Birk.

Gjør vitterligt: at Aar 1838 den 3 Mai Formiddag Kl. 11, blev paa Tingstedet i Fjellerad af Cancelliraad, Birkedommer Hvass i Overensstemmelse af Rasmus Jensen og Niels Madsen sat en Extraret for at foretage Sagen Actor Procurator Dannesøe ctr. Gaardfæster Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen Støvring af Flamsted. Actor var mødt og fremlagde Rettens udtagne Domsstevning af 25 f.M i lovlig forkyndt Stand samt sit Actionsindlæg imod de Tiltalte af gaars Dato tilligemed de deri paaberaabte trede Bilage, hvoraf han lod Stevning og Indlæg med Bilag N° 1 paategnet til Domsactens Indlemmelse og Forhørsudskriften N° 2, samt Domsacten N° 3, den sidste med 2 Retsudskriver paategnede til Vedfølg. I Henhold til Indlægget og de deri foranførte Paastande indlod Compr. Sagen Dom. Bilagene N° 2 og 3 og de dertil hørende Retsudskriver blev paategnede til Vedfølg, de øvrige Documenter lyde saaledes:

Justitssag

Anders Nicolay Hvass, Deres Kongelig Majestæts virkelige Camcelliraad, Herredsfoged og Skriver i Hellum Hindsted Herreder samt Birkedommer og Skriver ved Grevskabet Lindenberg Birk.

Gjør vitterligt: at efter Begjæring af Procurator Dannesøe i Aalborg, som i efternævnte Justitssag, ifølge Aalborg Stiftsamts Ordre af 23de dennes er beskikket Actor, indstævnes herved de Tiltalte Fæstegaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Nielsen af Flamsted til at møde for en Extraret som holdes paa Tingstedet i Fjellerad Torsdagen den 3^{die} Mai d.A. Formiddag Kl. 11, for der og da Action at modtage, Documenter at erfare irettelagte, yderligere Examination og Confrontation at være undergiven, Procedurer og Paastande at fornemme, samt derefter Dom at lide til Straf og Undgjeldelse efter Loven og Anordningerne for det af dem om Aftenen den 12te Januar d.A., i Haals Broehuus udøvende fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, der tildels var forenet med personligt Vold, og til at erstatte Enken Else Nielsdatter ibidm., den hende ved tilføiede Skade paa hendes Indboe, Effecter m.m., som er vurderet til 12 rbdl. 3 mk. Repr., samt derhos at udrede alle de af Actionens og Dommens Execution flydende Bekostninger skadesløs og deriblandt Sallarier og Diætpenge til Actor og Defensor i Sagen; alt efter nærmere under Extraretten fremførende Demonstrationer og Paastande.

De Tiltaltes beskikkede Defensor Hr. Procurator Davidsen af Aalborg indvarsles ligeledes herved til samme Ret, Tid og Sted at give Møde for Defensoratet i Sagen at beopagte.

Forelæggelse og Lovdag er hævet ved Frdr. af 3^{die} Juni 1796. – Under mit Navn og Segl.
Nørgaard den 25de April 1838, Hvass.

Aar 1838 den 26 April haver vi undertegnede eedsvorne Stevningsmænd i Gunderup Sogn lovligen forkyndt denne Stevning for bemeldte Personer paa deres Bopæl og i deres eget Paahør, dette stadfæste vi i Kraft af vor forhen aflagte Eed med vor Underskrift.

Datum ut supra, Kjeld Rasmussen, Rasmus Jensen,

Nærværende Stevning er i dag af os forkyndt for Procurator David her paa hans Bopæl i eget Paahør, det bliver herved af os som rette eedsvorne Stevnevidner attesteret.

Aalborg den 30te April 1838; König, Poulsen.

At Politibetjentene König og Poulsen ere eedsvorne Stevnevidner for denne Jurisdiction, det bliver herved attesteret.

Aalborg Byfoged & Birkedommer Contoir den 1st Mai 1838, Wolffardt.
Fremlagt i en Extraret den 3 Mai 1838, Hvass.

Actions Indlæg i Justitsagen

Undertegnede, som beskikket Actor mod:

Tiltalte Fæstegaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad, og Gregers Nielsen af Flamsted.

Herved giver jeg mig den ærbødige Frihed at fremlægge følgende til denne Action henhørende Acter og Documenter:

1. Den mig af høie Stiftamtet under 23de f.M: tillagte Actionsordre, og
2. Udskrivt af Grevskabet Lindenberg Birks Politiprotocol, indeholdende nærværende Sags Oplysningsvæsen, begyndt den 25 Januar og sluttet den 5te April dette Aar, samt
3. En til Følge under fornævnte Udskrivt fremlagt Domsact fra Aalborg Kjøbstads Extraret, indeholdende en over Tiltalte Gregers Nielsen ergangne Extraretsdom, af 7de Novbr. 1836, tilligemed 2de dertil hørende Forhørs Udskrivter, og en Udskrivt af Lindenberg Birks Fogedprotocol af 8 Decbr. s.A

Deraf bedes Actionsordren N° 1 paategnet til Actens Indlemmelse, hvormed Forhørsudskriften N° 2, med Domsacten N° 3 og dens Bilage, bedes paategnet til sammes Følge.

Efter Actionsordren er det mig nemlig paadraget at tiltale og erhverve Dom over begge fornævnte Tiltalte, til Strafs Lidelse for af dem i Haals Broehuus udøvet fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, om Natten den 12te Januar d.A., der tildels skal have været forenet med personligt Vold; og i hvilken Henseende jeg under 25de f.M. har udtaget Doms Stevning fra Retten, til Sagens Fremme.

Dette Delictum er i Overensstemmelse med Forhørsudskriften, Bilaget N° 2, de Tilfælde med de afhørte Deponenters afgivne og beedigede Dipositioner, til fulde overførte, i hvorvel de har villet fragaae i samme; - og bestaaer da denne De Tiltaltes Forbrydelser udi Følgende:

Efterat de om Aftenen den 12te Janr. d.A. havde indfunden sig hos Enken Else Nielsdatter i Haalsbroehuus, ved Ca. Kl. 8, og paa deres Begjæring erholdt noget at spise, forlangte Tiltalte Gregers Nielsen at faae Brændeviin, og da Enken nægtede ham dette, begyndte den ene nemlig Jens Toft med sine Træskoe at banke og hamre paa Bordet i Stuen. Gregers Nielsen ligeledes med en Skovl at slaee paa dette indtil Skovlen gik itu; derpaa gave de dem i Færd med at vælte Bordet. Bænken og et Skab hvori Flasker, Glas og Steentøi /:Flaskerne med forskjellig Indhold:/ samt Fødevarer, der tilsammen blev blandet imellem hinanden og ødelagt; Ligesom Gregers Nielsen ogsaa under denne voldsomme Menaceri teede sig som om han søgte sin Kasket, den han vil at Enken skal have afrevet ham, skjøndt han gik med denne paa det venstre Bryst under Kjolen, samt slukkede Lyset saa ofte Enken tændte det, at for desbedre at kunne udøve deres Voldsgjæringer; og hvorhos Jens Toft overfaldt Tjenestekarlen Christen Poulsen i Broehuset, som sad i Stuen, med at sparke og slaee samt vide Vidnerne bemeldte Christen Poulsen, Tjenestedrengen Peder Christen Christiansen og Tjenestepigen Johanne Nielsdatter, deres afgivne, Depositioner, og hvilke Vidner in casu, ifølge Lovens 1-13-16 Act., i Slutningen maae ansees for fuldkommen habile.

Den Enken ved disse her berørte, om Natten udøvede Voldsgjæringer tilføiede Skade, er taxeret til ikke mindre end 12 rbdl. 3 mk. Repr. – Hvormed vare de Tiltalte endnu neppe tilfredsstillede; thi saasnart de herpaa vare gaede bort indfandt de sig atter i Broehuset, hvor de rimeligviis have intenderet en nye Act af deres Voldsgjæringer, men som imidlertid mislykkedes, eftersom der da allerede efter Budskikkelse af Enken, vare kommen Folk tilstæde fra Haals. – Efter Domsacten, Bil. N° 3, vil det ogsaa erfares at Gregers Nielsen tilforn er dømt og straffet for Udøvelse af personligt Overfald; og af de angaaende Jens Toft indhentede Oplysninger om hans foregaaende Vandel, sees det, at han og er en selvraadig og opfarende Person.

Hvad nu den omhandlede Voldsgjærning angaaer da vil denne formeentlig blive at henhøre under Bestemmelserne i Lovens 6-14 Capitel, og de Tiltalte altsaa blive at straffe efter samme Capitels 1st

Act, da de begge ere over den criminelle Lavalder; ligesom de tillige efter bemeldte Lovsted vil være pligtige til in solidum at erstatte den derved foraarsagede Skade. Med Hensyn til det af Jens Toft mod Tjenestekarlen Christen Poulsen udøvede personlige Angreb ved Spark og Slag, vil den 1te § i Anordningen af 4 October 1833, paa ham tillige blive at anvende, - og hvorefter det formodes at en Mulct af 20 rbdl. Sølv, desforuden efter Omstændighederne, passende kan blive at idømmes denne Tiltalte, herfor. For øvrigt vil de begge være pligtige til at udrede alle med Auctionen og Dommens Execution i navnlige Maader flydende Bekostninger skadesløs. –
Thi bliver da i Henhold til det Foranførte mine ærbødige

Paastand

1. At de Tiltalte Fæstegaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Nielsen af Flamsted, for udøvet fredsforstyrrende og voldsom Adfærd tildømmes enhver for sig at bøde deres Voldsbøder, med 3de Gange 40 Lod Sølv, eller 60 rbd. Sølv og at Jens J. Toft tillige, for personligt Overfald idømmes en Mulct af 20 rbdl. Sølv og
2. At begge de Tiltalte derhos tilpligtes in solidum at erstatte Enken Else Nielsdatter i Haals Brohuus, den hende tilføiede Skade, med 12 rbd. 3 mk. Sedler og Tegn; og
3. At de begge ligeledes bepligtes in solidum, eller een for begge og begge for een, at udrede alle de veed nærværende Action, og Dommens Execution forbundne Omkostninger skadesløs for det Offentlige, og derunder et passende Sallarium til mig for Actoratet, samt Diætpenge for mine Møder under Sagen, efter høie Stiftamtets nærmere Resolution.

Saaledes undergiver jeg denne Sag, med fornøden Reservation, til Doms Afsigelse.

Aalborg den 2^{den} Mai 1838, ærbødigst N. Dannesøe.

Til Grevskabet Lindenborg Birketings Extraret i Fjellerad.

Fremlagt i en Extraret den 3 Mai 1838, Hvass.

Ved at tilstille Deres Velædelhed hoslagte Udskrivt af Undersøgelserforhøret i Sagen mod Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen af Flamsted for udviist fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, tildeels forenet med personligt Overfald i Haals Brohuus om Aftenen d. 12. Januar d.A., anmodes De tjenstligst om som Actor paa Justitiens Vegne at ville tiltale og hænde Dom over de Paagjeldende til Strafs Lidelse og Undgjeldelse for ovennævnte retstridige Forhold. Procurator David som er beskikket som de Tiltaltes Defensor. Et Vognpas paa fri Befordring følger hoslagt. Aalborg Stiftamthuus d. 23 April 1838. Paa Hr. Stiftamtmandens Vegne, Lange.

Til Hr. Procurator Dannesøe

Fremlagt i en Extraret den 3 Mai 1838, Hvass.

De Tiltalte vare tilstæde og hørte de fremlagte Documenter oplæse med Undtagelse af Forhørsudskriverne, hvis Indhold allerede har været dem foreholdt; men de henholdt sig til den Benægtelse og til den Forklaring, de under de optagne Forhører have afgivet. Defensor Procurator Davidsen fremsendte en Skrivelse med Bilag, hvori forlanges Anstand og Udlaan af Sagens Documenter. Skrivelse med Bilag lyder saaledes:

Da jeg formedelst andre mig paahvilende Embedsforretninger ikke i Dag kan give Møde i Justitssagen: Actor Procurator Dannesøe contra Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen af Flamsted – giver jeg mig – herved den Ære at fremsende den mig tildeelte Defentionsordre i bemeldte Sag, samt udbede en passende Anstand til at iagttage de Tiltaltes Tarv – Documenterne udbeder jeg mig til samme Øjemed udlaante.

Aalborg den 3 Mai 1838, ærbødigst Davidsen.

Velbyrdige Hr. Cancelliraad Herredsfoged Hvass

Fremlagt i en Extraret 3 Mai 1838, Hvass.

Ligesom jeg Dags Dato har beordret Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen af Flamsted justitialiter tilholt, for udviist fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, tildeels forenet med personligt Overfald i Haals Broehuus om Aftenen den 12 Januar d.A. og beskikket Procurator Dannesøe som Actor i Sagen, saaledes beskikkes herved Deres Velædelhed til, som Defensor at iagttage de Tiltaltes Tarv under indbemeldte Sag.

Et Vognpas paa fri Befordring følger hoslagt.

Aalborg Stiftamthuus d. 23 April 1838. Paa Hr. Stiftamtmandens Vegne, Lange.

Til Hr. Procurator Davidsen.

Fremlagt i en Extraret den 3 Mai 1838, Hvass.

Documenterne bleve udlaante og Sagen udsat indtil Torsdagen den 10 d.M. Formiddag Kl. 11.

Foranstaaende bliver at tilføre Extraretsprotocollen der ikke i dag haves tilstæde. – Retten hævet, Hvass.

Aar 1838 den 10 Mai Formiddag Kl. 11 paa Tingstedet i Fjellerad af Cancelliraad, Birkedommer Hvass i Overværelse af Rasmus Jensen og Niels Madsen sat en Extraret for at foretage Sagen: Actor Procurator Dannesøe ctr. Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen Støvring af Flamsted. Defensor Procurator Davidsen mødte, tilbageleverede Sagens Documenter og fremlagde et Indlæg der lyder saaledes:

Til Grevskabet Lindenborg Birks Extraret i Justitssagen Procurator Dannesøe som befalet Curator contra:

Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen af Flamsted.

De Tiltalte ere actionerede for at have udviist fredsforstyrrende og voldsom Adfærd forenet med personligt Overfald i Haals Broehuus om Aftenen den 12 Januar dette Aar. De have begge dels nægtet at have foretaget de Handlinger som Enken Else Nielsdatter i sin Klage, - der i Forhørsudskriften findes Indlemmet. – har paalagt dem, dels angivet at de i saa Henseende ikke ere gaaede videre end Klagerinden selv har foranlediget dem til. – dermed har Enken Else Nielsdatters Tjenestefolk, Karlen Christen Poulsen, Drengen Peder Christian Christensen og Pigen Johanne Nielsdatter forklaret: at de Tiltalte gjorde en del Spektakler i Huset, iblandt andet væltede Bord og Bænke samt et Skab, hvorved noget Steentøi og Glas bleve beskadigede, og endelig at Jens Jensen Toft sparkede Christen Poulsen.

Disse Vidner, der som meldt ere Klagerindens Tjenestefolk bliver vel at anskue som villige Vidner, men med Hensyn til, at det ved andre habile Personer er oplyst, at disse Fakta virkelig ere forøvede, samt Sagens øvrige Omstændigheder, maae det antages, at Forseelsen er dem derved lovlige overført.

Hvad angaaer den Straf hvortil de Tiltalte for disse Handlinger maae ansees skyldige, da maa det formeentlig komme i Betragtning, til deres Fordel, at de fredeligt og i louligt Ærinde ere kommen i Huset, og at Enken Else Nielsdatter paa deres Begjæring havde givet dem Spise og Drikkevarer, ligesom hun og tilforn havde skjænket Brændeviin for dem og først nu da hun efter deres Formeening ubeføiet – nægtede at skjænke mere, bleve de, som sandsynlig allerede vare beskjenkede, ustyrlige og vilde tvinge hende til at overlade dem hvad hun hidtil havde nægtet. Det formeenes saaledes, at der ikke kan ansees at være tilstrækkelig Anledning til at ansee de Tiltalte med Voldsbøder, da de foretagne Handlinger, saavidt skjønnes, mere haver deres Grund i Drukkenskab og Kaadhed end i Overlæg til at skade, hvilke Criterier efter Grundsætningerne i 6 Bogs 14 Capitel stedse maae være tilstæde, naar denne Straf skal finde Anvendelse.

Det indstilles derimod, at de Tiltalte ifindes en arbitrair Bod, der for Jens Jensen Toft, som den der tillige har sparket Christian Poulsen, formeentlig kunde bestemmes til 15 rbd., og for Gregers Nielsen til 11 rbd.

Erstatning for de beskadigede Ting er paastaaet med 12 rbd. 3 mk. Repr., men foruden at det ikke kan ansees beviist, at de af Klagerinden opgivne Dele, især Drikkevarerne, vare i Skabet og bleve spildte end de af de Tiltalte foretagne Handlinger, maa det hvis det Foranførte billiges, at nemlig

Forbrydelsen ikke betragtes som Vold. Erstatningskravet blive privat, efter lovlige Omgang, ligesom det ogsaa er udenfor Actionsordren.

De Tiltalte bliver derfor pligtige in solidum at betale alle af denne Action samt Dommerens Execution lovlige flydende Omkostninger.

Thi paastaaes: at de Tiltalte Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen af Flamsted tildømmes at bøde til vedkommende Fattigkasse, den Første 15 rbdl. og den Sidste 10 rbdl. Sølv, og at de Begge in solidum tilpligtes at udrede alle af denne Action samt Dommens Fuldbyrkelse lovlige flydende Omkostninger, hvorunder et passende Sallair til Undertegnede for Defensoratet, samt Diætpenge efter Stiftamtets nærmere Bestemmelse, men for øvrigt for Actors Tiltale i denne Sag frifindes.

Saaledes indlades Sagen til Doms, under fornøden Reservation.

Aalborg den 10 Mai 1838, ærbødigst, Davidsen.

Fremlagt i en Extraret d. 10 Mai 1838, Hvass.

Actor var mødt og exequerede imod alt urigtigt i det af Defensor fremlagte Indlæg, henholdt sig til sit forhen fremlagte Indlæg og de deri fremførte Paastande og indlod saaledes: Sagen ogsaa fra sin Side til Dom. Jens Jensen Toft mødte og henholdt sig til hvad han forhen har anført. Gregers Nielsen Støvring lod anmelde Sygdom og udeblev. Sagen blev optagen til Kjendelse eller Dom.

Aar 1838 den 22 Mai Eftermiddag Kl. 3 blev af Cancelliraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Schellerup og Bruun paa Nørsgaard sat en Extraret og i Sagen: Actor Procurator Dannesøe ctr. Gaardfæster Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted afsagt saalydende:

Dom

Ifølge Stiftamtets Ordre af 23 f.M. tiltales Gaardfæster Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted for fredsforstyrrende og voldsom Adfærd tildels forenet med personligt Overfald, som de den 12 Januar d.A. have brugt i Haals Broehus, der besiddes af Enken Else Nielsdatter.

De Tiltalte vedgaar, at de den nævnte Dato om Aftenen kom til Broehuset, hvor Else Nielsdatter paa Forlangende gav dem Aal at spise, hvorimod hun nægtede dem Brændeviin, og at Bord og Bænke bleve væltede; men ligesom Jens Toft nægter at have taget Deel i dette fredsforstyrrende Forhold eller at have tilføjet Christian Poulsen reelle Injurier, førend denne sparkede ham, saaledes har ogsaa Gregers Støvring villet fralægge sig al Skyld og paastaaer, at Bord og Bænke væltede derved, at han søgte efter sin Kasket, som Else Nielsdatter havde revet ham af Hovedet.

Men ved de under Sagen afhørte Personer, der uagtet nogle af dem ere i Else Nielsdatters Tjeneste maae staae til Troende i et Tilfælde som dette, hvor ingen anden Vidner kan have, er det tilstrækkelig beviist, at Jens Toft hamrede i Bordet med sine Træskoe, at han slog og sparkede Christian Poulsen, uden at denne fornærmede ham, og at han væltede Bord, Bænke og Skab i Forening med Gregers Støvring, der ligeledes slog i Bordet med en Skovl, slukkede Lyset flere Gange, og lod som han savnede og søgte sin Kasket, uagtet denne var gjemt inden for hans Kjole. Det er endelig beviist, at de, efterat de havde forladt Huset og vare kommen tilbage, erklærede at Else Nielsdatter kunde have undgaaet disse Spektakler, hvis hun vilde have skjænket for dem. Har Gregers Nielsen nu end ikke taget nogen umiddelbart Deel i alt det paa Christian Poulsens Person gjorte Angreb, saa at § 13 af Forordningen 4 Octbr. 1833 paa ham kan anvendes, maa det dog antages, at hans Nærværelse og hans Deeltagelse i de øvrige Voldsomheder ikke har været uden Indflydelse paa hvad Medtiltalte foretog sig, og forsaavidt kan han siges, skjønndt Angrebet laae udenfor hans Villie og Virksomhed, at have været Gjerningsmanden behjælpelig. Paa Grund heraf og i Henhold til Bestemmelserne i §§ 25 og 13 i den paaberaabte Forordning findes det utvivlsomt, at Sagen hører under det Offentliges Paatale, hvortil den ogsaa med Hensyn til Tiden, paa hvilken disse betydelige Voldsomheder bleve øvede, synes at egne sig.

Imidlertid vil Gregers Støvring dog ikke kunne straffes for hiin umiddelbare Indflydelse, hans Nærværelse antages, at have havt paa Angrebet imod Christian Poulsen, men bliver alene at idømme Voldsbøder efter Lovens 6-14-1, hvorimod Jens Toft, foruden at bøde efter samme Lovsted, bliver for reelle Injurier imod Christian Poulsen, der relativ til ham var sagesløs Mand, at ansee med en efter Bestemmelserne i Forord. 4 Octbr. 1833 § 13 in fine passerede Straf der, da det ikke kan antages at nogen farlig Hensigt var forbunden med Angrebet, bestemmes til Fængsel paa vand og Brød i 5 Dage og Nætter.

At de Tiltalte ikke alleene betale Else Nielsdatter den hendes Meubler og Effecter beviisligen tilføiede Skade, men at de ogsaa erstatte hende det Tab, hun for øvrigt angives at have lidt, endskjøndt det ikke er beviist eller kand beviises, at de i Skabet værende Flasker indeholdt hvad der i hendes Regning er anført, følger analogien af Lovens 5-2-88 og Placat 28 Marts 1800 § 2. Derhos betaler de Tiltalte de af Sagen og Actionen flydende Omkostninger, hvoriblandt Sallarium til Actor Procurator Dannesøe 4 rbdl. og Defensor Procurator Davidsen 3 rbdl. Sølv foruden Diætpenge til dem begge, der forsvarlig have udført Sagen.

Thi Kjendes for Ret

De Tiltalte Gaardfæster Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted bør hver især til Deling paa den i Loven foreskrevne Maade bøde 3 Gange 40 Lod Sølv og Førstnævnte lide Fængsel paa Vand og Brød i 5 dage og Nætter.

Derhos betale de in solidum i Erstatning til Enken Else Nielsdatter i Haals Broehuus 12 rbdl. 3 mk. Reprsent. og udrede de af Sagen og Actionen flydende Omkostninger, hvoriblandt Sallarium til Actor Procurator Dannesøe 4 rbdl. og Defensor Procurator Davidsen 3 rbdl. Sølv foruden Diætpenge til dem begge efter nærmere Bestemmelse.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, det Øvrige efterkommes under Adfærd efter Loven.

Nørgaard 22 Mai 1838, Hvass.

De Domfældte vare ikke tilstæde. Retten hævet, Hvass.

Conform med Extraretsprotocollen, Hvass.

Aar 1838 Søndagen den 1st Juni haver vi undertegnede eedsvorne Stevnings Mænd i Gunderup Sogn høyligen forkyndt denne Dom for bemelte Jens Jensen Toft af Fiellerad og Grægers Nielsen Støvring af Flamsted paa deres Bopæl og i deres eget Paahør; Grægers Nielsen af Flamsted frasagde sig denne Dom og Jens Jensen Toft af Fiellerad vilde ingen Svar give fra sig førend til næstkommende Torsdag; Dette bevidnes af os undertegnede af vor forhen aflagte eed med vor underskrifter.

Datum ut supra, Rasmus Jensen, Niels Jensen, i Sognefogdens forfald Sygdom.

Appel til Landsoverretten:

Paa den i Forordningen 31 Mai 1805, confereret med 24 November 1837, foreskrevne Maade bliver foranstaaende Dom herved appelleret til den Kongelige Landsoverret i Viborg, hvor den vil blive foretaget iblandt de første Sager til nærmere Paakjendelse. – Thi indstevnes herved til ovennævnte Ret de Domfældte: Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted for til Sagen at svare og Dom at lide. – Intet videre Kald eller Varsel kan ventes. Selv renuncerer jeg paa saadant.

Hellum Hindsted Herreders og Lindenberg Birks Contoir paa Nørregaard den 10 Juni 1838, Hvass.

Aar 1838 Onsdagen den 13 Juni have vi undertegnede eedsvorne Stevnings Mænd i Gunderup Sogn Lovligen forkyndt denne Domsact for bemelte Jens Toft af Fiellerad og Grægers Nielsen Støvring af Flamsted paa Deres Bopæl og i Deres eget paahør som nu er indstevned til Landsoverretten, hvilket herved af os undertegnede bevidnes af vor forhen aflagte Eed med vor underskrift.

Datum ut Supra, Kjeld Rasmussen, Rasmus Jensen.

At Sognefoged Kjeld Rasmussen af Haals og Gaardmand Rasmus Jensen af Fjellerad ere eedsvorne Stevnevidner i Gunderup Sogn, attesteres herved.
Nørgaard den 18 Juni 1838, Hvass.
Fremlagt i Landsoverretten den 2 Juni 1838, Schönning, Fremlagt i en Politiret d. 29 Aug. 1839, Hvass.

Sagen ved Landsoverretten

Justitarius og øvrige Tilforordnede i den Kongelige Landsoverret i Viborg.

Gjøre vitterligt at Aar 1838 Mandagen den 2 Julii blev Landsoverretten sat og betjent af den Tilforordnede. Justitsecretairen mødte ved sin constituerede Fuldmægtig Candidatus juris O. Jespersen.

Hvorda – blev foretaget Sagen N° 155/1838, Actor Landsoverretsprocurator Jespersen ctr. Gaardmand Jens Jensen Toft mfl.

Actor fremlagde Stævning, Ordre, Indlæg og

Acterne i 6 Hefter. – Stævningen, Ordren og Indlægget lyde efter hverandre saaledes:

Justitarius og øvrige Tilforordnede i den Kongelige Landsoverret i Viborg.

Gjøre vitterligt at efter Begjering af Landsoverretsprocurator Jespersen som beskikket Actor imod Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Nielsen Støvring af Flamsted, der tiltales for udviist fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, til dels forenet med personligt Overfald, i Haals Brohuus om Aftenen den 12 Januarii d.A., indstævnes herved de Tiltaltes beskikkede Defensor Hr. Landsoverretsprocurator Møller til uden Lavdag at møde i den Kongelige Landsoverret Mandagen den 2 Juli 1838 Formiddag Kl. 9 for at varetage sit Defensorat.

Til Bekræftelse under Rettens Segl og Justitssecretairens Underskrift.

Viborg d. 1st Juli 1838, Leth (L:S) Uden Betaling – Fremlagt i Landsoverretten den 2 Juli 1838, Schönning, Bretten, Blichingberg

Til den Kongelige Landsoverrets videre Foranstaltning, fremsendes herved tjenstligst Underrettsdocumenterne i Sagen mod Jens Jensen Toft af Fjellerad og Gregers Nielsen Støvring af Flamsted, med Indstevnings og Forkyndelses Paategninger, samt de Domsacten tilhørende Bilage. Aalborg Stiftamthuus den 22 Juni 1838. – Som constitueret, Lange.

Til den Kongelige Landsoverret.

Til som Actor for Landsoverretten at udføre indbemeldte Sag beskikkes herved Hr.

Landsoverretsprocurator Jespersen, og som Defensor Hr. Landsoverretsprocurator Møller.

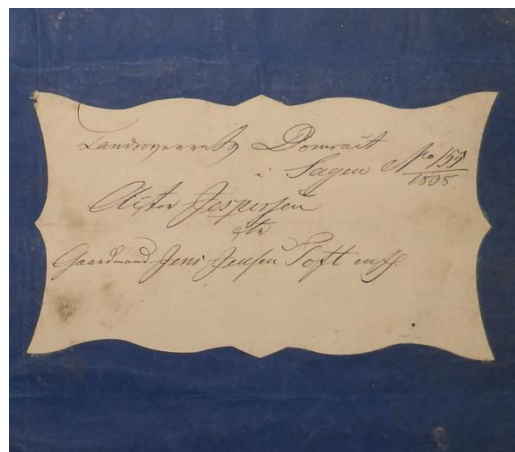
Underrettsacterne i 6 Hefter medfølge, og om den passerede Beskikkelse ville Actor behage at underrette Defensor.

Viborg den 23de Juni 1838, Schönning. – Fremlagt i Landsoverretten d. 2. Juli 1838, Schönning, Bretten, Blichingberg

Til den Kongelige Landsoverret

Som Actor imod Gaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedker Gregers Støvring af Flamsted, der tiltales for udviist fredsforstyrrende og voldsom Adfærd, til dels forenet med personligt Overfald i Haals Broehuus om Aftenen den 12 Janr. d. A., skal jeg tillade mig at bemærke følgende:

Nærværende Sag er foranlediget ved en Klage fra Else Nielsdatter i Haals Brohuus, der indeholder, at de Tiltalte kom ind til hende om Aftenen Kl. 8 og begjærede noget at spise og drikke, hvilket hun nægtede dem; men da de bleve vrede og udstødte Trudsler imod hende, lod hun sig for at faae Huusfred bevæge til at opfylde deres Forlangende; men dette hjalp kun lidet; thi da de havde spist,

og hun nægtede at skjænke mere for dem, gave de sig til at ituslaae hendes Møbler, væltede Bord og Bænke samt forsøgte at sprænge Døren til Spisekammeret, hvorhos Jens Toft overfaldt hendes Tjenestekarl Christen Poulsen ved Slag og Hug og Spark.

De Tiltalte nægtede imidlertid at have gjort sig skyldig i et Forhold som det her nævnte; hvorimod Tiltalte Jens Toft, med hvis Forklaring Tiltalte Gregers Støvring ogsaa stemmer, har udsagt, at han paa Hjemveien fra Flamsted Mølle i Forening med Sidstnævnte gik ind i Haals Brohuus for at betale Enken Else Nielsdatter 5 rbd., han var hende skyldig, ved hvilken Leilighed de fik noget at spise. – Efterat de havde spist, forlangte Gregers Støvring Brændeviin, men Enken nægtede at skjænke førend han betalte sin Gjeld. – Denne udgjorde 3 mk., men Tiltalte havde kun 2 mk. 8 sk. hos sig, som han leverede Støvring, og som af denne bleve leverede til Else Nielsdatter. – Da Støvring nu atter forlangte Brændeviin, og hun der til svarede, at Nøglen var borte, gik han hen til Døren for at see om det var sandt, ved hvilken Leilighed hun tog Kasketten af ham, og rev ham i Ansigtet, og medens han med Lyset søgte efter denne, gik dette ud, og Borde og Bænke bleve væltede uden nogen Skyld fra de Tiltaltes Side.

Uagtet det nu vel maa antages beviist, at den Deel af deres Forklaring, der angaaer den erlagte Betaling, er rigtig, vil dette dog intet kunne relevere med Hensyn til den øvrige Deel, hvis Urigtighed under Sagen tilstrækkelig er bleven godtgjort. Det er nemlig ved et under Sagen afhørte og vedhæftede Vidner Christian Pedersen, Peder Christian Christensen og Hanne Nielsdatter, der, uagtet de staae i Else Nielsdatters Tjeneste, dog i dette Tilfælde maatte ansees som habile Vidner beviist ikke alene at Tiltalte Gregers Støvring, da han lod som om han søgte sin Kasket, havde gemt denne paa sit Bryst, men og at begge de Tiltalte i Forening have begaaet de i Klagen omfoklarede Excesser, idet Gregers Støvring slog med en Skovl paa Bordet, saalænge til den gik itu og Jens Toft hamrede i Bordet med sine Træskoe, hvorpaa de begge i Forening væltede Borde og Bænke samt et i Stuen værende stort Skab, hvori der var Glas og Flasker samt Steentøi m.m. hvorimod det dog kun var Gregers Støvring, der blæste Lyset ud saa ofte som Else Nielsdatter tændte det. – Ved denne Leilighed maa jeg for øvrigt bemærke, at der af Acten ikke sees, hvor gamle Vidnerne ere, hvorfor jeg maa indstille til Retten, om den maatte ansee det nødvendigt, at Oplysning herom indhentes, uagtet dette formeentlig er unødvendigt, da de ere bleven admitterede til Eed, og de altsaa ogsaa i denne Henseende maa ansees habile.

Skulde Retten imidlertid imod Formodning ikke ved det nævnte Vidnesbyrd ansee Beviis tilveiebragt imod de Tiltalte, da maa dette vistnok antages tilveiebragt ved Gaardmand Anders Thomsens og Tjenestekarl Jens Christensens beedigede Vidnesbyrd, der gaaer ud paa, at de kom til, da de Tiltalte havde forladt Brohuset, og at Bord og Bænke samt Skabet da laae væltede, samt at Jens Toft for dem erklærede, at Else Nielsdatter kunde have undgaaet alle disse Spectakler, hvis hun havde skjænket Brændeviin, hvilket Udsagn Jens Toft ikke bestemt har turdet benægte /:vide Acten p. 29:/

Det er fremdeles under Sagen beviist, at Tiltalte Jens Toft har overfaldet Tjenestekarl Christian Poulsen, hvilket han forresten ogsaa erkjender, da han /:Acten p. 27 & 28:/ angiver som Grund til Uenigheden imellem ham og Chr. Poulsen, at denne først sparkede ham. Da ingen af de afhørte Vidner have været afhørt om, hvorvidt dette forholder sig rigtigt, maa jeg indstille til Retten, om Oplysning herom ikke burde indhentes.

Af de Tiltalte har kun Gregers Støvring tidligere været straffet med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage for Overfald paa en Underofficer.

Den Skade, de Tiltalte have gjort, er ansat til 12 rbd. 3 mk., som de maae blive pligtige at udrede in solidum.

Da jeg antager, at de Tiltalte i Underrettsdommen retteligen ere bleven ansete for det af dem udviiste Forfald, indledes Sagen, idet jeg paastaae denne stadfæstet samt mig tilkjendt Salair.

Viborg den 21de Juli 1838, ærbødigst Jespersen, pr. Neckelmann.

Fremlagt i Landsoverretten d. 2. Juli 1838, Schiønning, Bretten, Bluhmberg

De fremlagte Acter i 6 Hefter medfølge denne Landsoverretsdoms Act; alene Conclusionen af den under Hellum Hindsted Herreders Extraret, af Cancelliraad og Herredsfoged samt Birkedommer Hvass den 22 Mai 1838 afsagte Dom indføre, og lyder saaledes:

Thi Kjendes for Ret

De Tiltalte, Gaardfæster Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamstrup (*Flamsted*), bør hver især Deling paa dem i Loven foreskrevne Maade bøde 3 Gange 40 Lod Sølv og Førstnævnte lide Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og Nætter. – Derhos betale de in solidum i Erstatning til Enken Else Nielsdatter i Haals Broehuus 12 rbd. 3 mk. Repræsentativer og udrede de af Sagen og Actionen flydende Omkostninger, hvoriblandt Salarium til Actor, Procurator Dannesøe 4 rbd. og Defensor, Procurator Davidsen 3 rbd. Sølv, foruden Diætpenge til dem begge efter nærmere Bestemmelse.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, det Øvrige efterkommes under Adfærd efter Loven, Hvass.

Fremlagt i Landsoverretten den 2 Juli 1838, Schiønning, Bretten, Blichingberg

Defensor, Landsoverretsprocurator Møller bad ved Procurator Bastrup om Anstand til næste Ret. – Bevilget.

Aar 1838 Mandagen den 9de Juli blev Landsoverretten sat og betjent af den Tilforordnede. – Justitssecretairen mødte ved sin constituerede Fuldmægtig Cand jur. O. Jespersen.

Defensor lod ved Bastrup fremlægge Indlæg, saalydende:

Til den Kongelige Landsoverret.

Det Beviis der haves mod de Tiltalte, er vistnok utilstrækkeligt til, imod deres Benægtelse, at fælde dem; thi Christen Poulsen, Peder Christian og Hanne Nielsdatter, hvoraf den førstnævnte desuden selv vil være fornærmet, staae alle i Klagerindens Tjeneste og ere hvad 1-13-16 kaldes villige Vidner, hvortil kommer, at de neppe med paalidelig Vished kunde gjøre fuldkommen Rede for, hvad der den 12 Janr. passerede i Haals Broehuus efterdi Lyset jevnlig slukkes, og Aftenen paa denne Aarets Tid var mørkt, og Anders Thommsen og Jens Christensen der først kom tilstæde efterat de paaklagede Optøier vare forbi, fandt kun nogen Uorden i huset; men ikke de Tiltalte vedkjendte sig at have været Skyld deri, hvorimod det i de 2de Sidstnævntes Vidnesbyrd hedder, at de lode som ingen Ting var passeret.

Med Underdommeren at tillægge de afhørte Tjenestefolk fuldkommen Troværdighed, paa den Grund, at ikke andre Vidner kunde haves, ville, om de endog alle vare uden for Sagen, være betænkeligt, efterdi Tilkaldelsen af Anders Thommesen og hans Tjenestekarl viser, at andre Vidner let kunde have været tilstæde, naar Else Nielsdatter, saa betimmelig, at de kunde have seet den paaklagede Affaire, havde skicket Bud til dem, da Broehuset antagelig ligger i Nærheden af Broegaarden og maaske flere Steder.

Beviset mod de Tiltalte, er saaledes meget svagt, da der af Jens Jensen Toft udtalelse om, at Else Nielsdatter kunde have undgaaet det Passerede, naar hun vilde have skjænket Brændeviin, ikke kan udlede stort, og Klagerinden maae tilskrive sig selv at det ikke er fuldstændigen.

Hvo, enten Jens Toft eller Christian Poulsen der begyndte de imellem dem passerede Håndgribeligheder er heelt vanskeligt, om ikke umueligt, at sige, efterdi de gjensidig tillægge hinanden saadant, og Vidnerne ikke herom veed nogen rigtig Besked; men som denne Omstændighed er af mindre Indflydelse, og ikke privat paatalt, maa dette ogsaa staae ved sit Værd. Af dette, og af denne Omstændighed tillige, at Else Nielsdatter, endog antaget, at hun ikke rev Kasketten af Gregers Støvring og kradset ham i Ansigtet, er det klart, at de Tiltalte ikke kan idømmes Voldsbøder, og at hun ved en mindre ufornuftigere Opførsel, vilde have undgaaet den paaklagede Sum, og jeg er derfor enig med Underretsdefensor i, at de Tiltalte, paa de af ham anbragte Grunde, kan belægges med en Arbitrair, efter deres vistnok trange Kaar, lempet Mulct, i det jeg slutteligt bemærker: at Jens Jensen Toft, der ei tilforn er dømt for nogen Lovovertrædelse, har i Almindelighed særdeles, godt Vidnesbyrd om sin Fortidig Vandel, og at Gregers Nielsen

Støvring kun er dømt til 2 Gange 5 Dages Vand og Brød i en mod ham i den unge Alder, for Slagsmaal, anlagt Sag, hvorhos jeg paastaaer:

”at den paaberaabte Dom, overensstemmende hermed modificeres”

og under denne Paastand indlades Sagen.

Viborg 7de Juli 1838, ærbødigst I Hr. Defensors Forfald, Bastrup

Fremlagt i Landsoverretten d. 9 Juli 1838, Schiønning, Bretten, Blechingberg

Actor indlod Sagen ved Fuldmægtig Neckelmann.

Optaget til Kjendelse eller Dom.

Aar 1838 Mandagen den 30te Juli blev Landsoverretten sat og betjent af den Tilforordnede Justitssecretairen Fuldmægtig, Candidatus juris O. Jespersen.

Og blev da udi indbemeldte Sag afsagt saalydende:

Dom.

Fæstegaardmand Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring tiltales under denne Sag for at have gjort sig skyldige i fredsforstyrrende og voldsom Adfærd tildeels forenet med personligt Overfald, under deres Ophold om Aftenen den 12te Januar d.A. hos Else Nielsdatter i Haals Broehuus.

Bemeldte Else Nielsdatters Klage gaaer ud paa, at de Tiltalte den 12te Januar d.A. om Aftenen Kl. 8 indfandt sig i hendes Huus og forlangte noget at spise og drikke, at de, da hun nægtede dem dette, blev vrede og udstødte Trudsler imod hende, hvilket bevægede hende til at opfylde deres Forlangende; men at de strax efter at de havde spiiist, gjorde Spectakel, og uden anden Anledning, end at hun nægtede at modtage Betaling for det Brændeviin, de havde drukket, og at skjænke mere for dem, gav sig til at slaae hendes i Stuen værende Meubler og Effecter, navnlig en et stort Skab, hvori der var endeel Glas og Steentøi, istykker; at de væltede Bord og Bænke, nedslage endeel Tallerkener af en Hylde, forsøgte paa at opbryde Døren til Spisekammeret og overfaldt hendes Tjenestekarl Christen Poulsen, med Hug og Slag.

Rigtigheden af denne Klage have de Tiltalte i deres væsentligste Poster benægtet. – Jens Jensen Toft har nemlig udsøgt, at da Gregers Nielsen forlangte mere Brændeviin i Anledning af Else Nielsdatters Svar, at Nøglen var borte, gik han til Døren for at see om dette var Tilfældet, tog hun Kasketten af ham og rev ham i Ansigtet, og medens han med Lyset i Haanden søgte efter Kasketten, gik dette ud og Bord og Bænke bleve vælte dem uden at Jens Jensen Toft, der siger at han var gaaet ud i Gangen, vil vide hvo der slukkede Lyset, væltede Meublerne eller ituslog de i Klagen ommeldte Sager. – Overensstemmende hermed har Gregers Nielsen forklaret sig, med til foruden, at ved at søge efter Kasketten, som Else Nielsdatter havde revet af ham, faldt Bord og Bænke om, hvori hun var ligesaa skyldig som han, der forøvrigt benægter at have gjort det for at molesterer Huset, eller at have væltet Skabet, ituslaaet Tallerkener eller fornærmet Tjenestekarlen.

Hvad Forholdet med den Sidste angaaer, da har Jens Jensen Toft indrømmet, at der fandt Uenighed mellem ham og Christen Poulsen Sted, men han foregiver at Christen Poulsen – hvilket denne dog nægter – først sparkede ham i Anledning af nogle yttringer fra Tiltaltes Side til Karlen om, at denne engang skulde have fravendt sin Huusbond nogle Fjel.

Om det nu end ved de i Sagen af Else Nielsdatters Tjenestedreng Peder Christian Christensen, og hendes Tjenestepige Johanne Nielsdatter, aflagte eedlige Forklaringer, i Forbindelse med Christen Poulsens Udsagn, ansees beviist, at de Tiltalte, da Else Nielsdatter nægtede at give dem Brændeviin, slog i Bordet, Gregers Nielsen med en Skovl indtil den gik istykker og Jens Jensen Toft med sine Træsko, at de vare lige gode om at vælte Bord, Bænke og Skabet med Glas Flasker og Steentøi, at Gregers Nielsen slukkede Lyset saa ofte Else Nielsdatter havde tændt det, samt prøvede paa at oplukke Spisekammerdøren, og at Jens Jensen Toft sparkede Christen Poulsen, formenes det dog, at de ikke under nærværende af det Offentlige anlagte Sag herfor kunne blive at drage til Ansvar; thi ligesom Jens Jensen Tofts Forhold med Christen Poulsen, hvori Toft alene og ikke den anden Tiltalte tog Deel, henhører under et Tilfælde, som omhandles i Forordningen 4de October 1833 § 1 eller i al Fald § 7, og følgelig efter Bestemmelsen i samme Anordnings § 30, ikke kan være

Gjenstand for offentlig Paatale. saaledes maa dette og antages, hvad det er Tiltalte i øvrigt imputerede Forhold angaaer efterdi dette dog ikke er af mere graverende Natur, end at det vilde kunne paadrage Vedkommende Straf af Voldsbøder, og dette Slags Sager, ifølge Forordningen 10de Juli 1795 § 22, sammenholdt med Forordningen 20de Januarii 1797 § 14; ikkun under den Betingelse skulle være Gjenstand for Justitiens Forfølgelse, at den offentlige Rolighed er bleven forstyrret ved den forøvede Vold, hvilket ikke in casu kan siges at være skeet. – Det maa derfor overlades til Vedkommende selv at paatale de ommeldte Fornærmelser ved et privat Søgmaal mod de Tiltalte, hvorimod disse i Henhold til det Foranførte, ville under nærværende Sag blive at frifinde for Justitiens Tiltale, og Actionens Omkostninger, hvorunder de Actor og Defensor ved Underrettsdommen tilkjendte Salairer, samt det Actor for Overretten, Procurator Jespersen, tilkommende Salair, der bestemmes til 5 rbd. Sølv, at udrede af det Offentlige Under Sagens Behandling i første Instants og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi Kjendes for Ret

De Tiltalte, Fæstegaardmand Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring, bør for Justitiens Tiltale i denne Sag frie at være.

Actionens Omkostninger, derunder indbefattede de Actor og Defensor ved Underretten tilkjendte Salarier, samt Salarium til Actor for Overretten Procurator Jespersen, 5 rbd. Sølv, udredes af det Offentlige.

Denne Sags Documenter have til Votering mellem Rettens Tilforordnede circuleret saaledes: Til Assessor, Baron Bretten den 9de Julii 1838, Til Assessor Blichengberg den 16de Juli 1838, Til Justitiarius Schiønning den 23de Julii 1838.

Til Bekræftelse under Rettens Segl og Justitiarie Underskrift

For Forbrugt Papiir under Sagen og til denne Act med Indbinding, Indretning m.m. 75 sk. Tegn Tilsendt Aalborg Stiftamthuis d. 7 aug. 1838, tilligemed Sagens Acter i 6 Hefter, Leth, Schiønning

Aar 1838 Mandagen den 27 August haver vi undertegnede eedsvorne Stevnings Mænd i Gunderup Sogn lovligen forkyndt denne Dom og hvad der kiendes for Ret for bemelte Gaardmand Jens Jensen Toft af Fiellerad og Snedkersvend Grægers Nielsen Støvring af Flamsted paa deres Bopæl og i deres eget paahør.

Dette stadfæste vi i Kraft af vor forhen aflagte eed og med vor underskrift. Datum ut supra, Kjeld Rasmussen, Rasmus Jensen.

Sagen i Højesteret

Indstævning - Nærværende Dom bliver herved fra Justitiens Side paa den i Fr. 7 Juni 1760 foreskrevne Maade, indstævnet for indeværende Aars Højesteret, hvor den iblandt de første Sager vil vorde foretagen til nærmere Paakjendelse. – Thi indvarsles herved til ovennævnte Ret:

1. Fæstegaardmand Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted.
2. Dherr. Justitiariens og øvrige Tilforordnede i den Kongelige Landsoverret i Wiborg.
3. Underrettsdommeren Herr. Cancelliraad, Herredsfoged Hvass paa Nørgaard.

N° 1 til Sagen at svare og Dom at lide for Sagen selv med Omkostninger; N° 2 og 3 Deres i Sagen afsagte Domme og øvrige Retsbehandling at til og forsvare.

Intet videre Kald og Varsel kan ventes.

Til Bekræftelse under mit Navn og Stiftamtets Segl.

Aalborg Stifamthuis den 7de Septbr. 1838, Som Constitueret, Lange.

Lovlig Forkyndelse modtaget for Landsoverrettens Vedkommende. Acten ankom med Posten den 20 Sep. 1838 og blev afsendt med Posten den 21 d.s.m., Schiønning.

Aar 1838 d. 13de September have vi Undertegnede Stevnings Mænd i Gunderup Sogn Lovlig forkyndt denne her Paategnede Indstævning til Høieste Ret for Ovennævnte Gaardmand Jens Jensen Thoft af Fjellerad og Snedker Svend Grægers Nielsen af Flamsted paa deres Bopæl og i Deres eget Paahør dette Stadfæste vi i Kraft af vor forhen Aflagte Ed. Datum ut Supra, Kjeld Rasmussen, Rasmus Jensen.

Foranstaaende Indstævning er mig lovlig forkyndt og det attesteres, at Sognefoged Kjeld Rasmussen af Haals og Gaardmand Rasmus Jensen af Fjellerad ere eedsvorne Stevnevidner i Gunderup Sogn. Hellum Hindsted Herreders og Lindenberg Birks Contoir paa Nørgaard den 13 September 1838, Hvass.

Fremlagt i en Politiret d. 29 August 1839, Hvass.

Vi Frederik den Siette, af Guds Naade Konge til Danmark de Venders og Gothers Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg.

Gjøre vitterligt: At Aar 1838 Torsdagen den 22de November for Os i Vor Høiesteret efter Vor allernaadigste Befaling fremstod Høiesteretsadvocat Heinrich August Schäffer, der fremlagde en af ham som befalet Actor paa Justitiens Vegne imod Jens Jensen Toft og Gregers Nielsen Støvring vedtagen Høiesteretsstævning af saadant Indhold:

Vi Frederik den Siette, af Guds Naade Konge til Danmark de Venders og Gothers Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg.

Gjøre vitterligt: At for Os haver andraget Høiesterets Advocat Heinrich August Schäffer, hvorledes ham som af Os beordret Actor skal finde sig beføiet til for Os i Vor Høiesteret til Underkjendelse, Tilsidesættelse og Forundring at indstevne en inden Vor Landsoverret i Viborg den 30te Juli d.A. afsagt Dom i en Sag, anlagt af Justitien imod Jens Jensen Toft og Gregers Nielsen Støvring for fredsforstyrrende og voldsom Adfærd. – Thi som ved bemeldte Dom saaledes er kjendt for Ret: De Tiltalte, Fæstegaardmand Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring bør for Justitiens Tiltale i denne Sag fri at være, m.V. – Og som ved den inden Grevskabet Lindenberg Birks Extraret den 22de Mai d.A. afsagte Dom saaledes er kjendt for Ret. De Tiltalte Gaardfæster Jens Jensen Toft af Fjellerad og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted bør hver især til Deling paa den i Loven foreskrevne Maade bøde 3 Gange 40 Lod Sølv og Førstnævnte lide Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og Nætter m.V.

Saa vil Actor forvente og for Os i Vor Høiesteret paastaae at bemeldte Overrettsdom af Os skal vorde underkjendt tilsidesat og forandret i Overensstemmelse med hans nærmere Demonstration og Paastand – Thi bliver i Kraft af den alle Vedkommende ifølge Forordningen af 7de Juni 1760 givne Indkaldelse herved med lovligt Varsel indstevnet de Tiltaltes af Os beskikkede Defensor Advocat Os Elskelig Justitsraad Høegh Guldberg at møde for Os i Vor Høiesteret, naar denne Sag der iblandt de første til Paakjendelse foretaget vorder, Actors Demonstration og Paastand at anhøre, Tilsvaret at give og derefter Vor Dom paa de Tiltaltes Vegne at imodtage. Enhver medtage det Fornødne, de derefter i Sagen skal vorde Kjendt, hvad Ret er.

Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn den 18de October 1838. Under Vort Segl /:FSR:/

Thi blev i rettelagt den indstevnte inden Vor Landsoverret i Viborg den 30te Juli 1838 afsagte Dom saalydende:

Fæstegaardmand Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring tiltales under denne Sag for at have gjort sig skyldige i fredsforstyrrende voldsom Adfærd tildeels forenet med personligt Overfald under deres Ophold om Aftenen den 12te Januar d.A. hos Else Nielsdatter i Haals Brohuus. – Bemeldte Else Nielsdatters Klage gaaer ud paa, at de Tiltalte den 12te Januarii d.A. om Aftenen Kl. 8 indfandt sig i hendes Huus og forlangte Noget at spise og drikke; at de, da hun nægtede dem dette, blev vred og udstødte Trudslers imod hende, hvilket bevægede hende til at opfylde deres Forlangende; men at de strax efter at de havde spist, gjorde Spektakel, og uden anden Anledning end at hun nægtede at imodtage Betaling for det Brændeviin, de havde drukket og at skjænke mere for dem, gave sig til at slaae hendes i Stuen værende Meubler og Effecter, navnlig

et stort Skab, hvori der var en Deel Glas og Steentøi, i Stykker; at de væltede Borde og Bænke, nedsløge en Deel Tallerkener af en Hylde, forsøgte paa at opbryde Døren til Spisekammeret og overfaldt hendes Tjenestekarl Christen Poulsen, med Hug og Slag. Rigtigheden af denne Klage have de Tiltalte i dens væsentligste Poster benægtet. – Jens Jensen Toft har nemlig udsagt, at da Gregers Nielsen forlangte mere Brændeviin og i Anledning af Else Nielsdatters Svar, at Nøglen var borte, gik han til Døren for at see, om dette var Tilfældet, tog hun Kaskjetten af ham og rev ham i Ansigtet og imedens han med Lyset i Haanden søgte efter Kaskjetten gik det ud og Bord og Bænke bleve væltede, uden at Jens Jensen Toft, der siger, at han var gaet ud i Gangen, vil vide, hvo der slukkede Lyset, væltede Meublerne eller ituslog de i Klagen ommelte Sager. – Overensstemmende hermed har Gregers Nielsen forklaret sig med Tilføiende, at ved at søge efter Kaskjetten som Else Nielsdatter havde revet af ham, faldt Bord og Bænke om, hvori hun var ligesaa skyldig som han, der for øvrigt nægter at have gjort det for at molestere Huset eller at have væltet Skabet, ituslaet Tallerkener eller fornærmet Tjenestekarlen. – Hvad Forholdet imod denne Sidste angaaer, da har Jens Jensen Toft indrømmet, at der fandt Uenighed imellem ham og Christen Poulsen Sted, men han foregiver, at Christen Poulsen, hvilket denne dog nægter, først sparkede ham i Anledning af nogle Yttringer fra Tiltaltes Side til Karlen om, at denne engang skulde have fravendt sin Huusbond nogle Fjel. – On det nu end ved de i Sagen af Else Nielsdatters Tjenestedreng Peter Christian Christensen og hendes Tjenestepige Johanne Nielsdatter aflagde edelige Forklaringer i Forbindelse med Christen Poulsons Udsagn ansees beviist, at de Tiltalte, da Else Nielsdatter nægtede at give dem Brændeviin, sloge i Bordet, Gregers Nielsen med en Skovl indtil den gik i Stykker og Jens Jensen Toft med sin Træsko, at de vare lige gode om at vælte Bord, Bænke og Skabet med Glas Flasker og Steentøi, at Gregers Nielsen slukkede Lyset saa ofte Else Nielsdatter havde tændt det, samt prøvede paa at oplukke Spieskammerdøren og at Jens Jensen Toft sparkede Christen Poulsen, formenes det dog, at de ikke under nærværende af det Offentlige anlagte Sag herfor kunne blive at drage til Ansvar; thi ligesom Jens Jensen Tofts Forhold imod Christen Poulsen, hvori Toft alene og ikke den anden Tiltalte tog Deel, henhører under de Tilfælde, som omhandles i Forordningen 4de October 1833 § 1 eller i alt Fald § 7 og følgelig efter Bestemmelsen i samme Anordnings § 30 ikke kan være Gjenstand for offentlig Paatale, saaledes maa det ogsaa antages, hvad det de Tiltalte i øvrigt imputerede Forhold angaaer, efterdi dette dog ikke er af mere graverende Natur, end at det vilde kunne paadrage Vedkommende Straf af Voldsbøder og dette Slags Sager ifølge Forordningen 10de Juli 1795 § 22 sammenholdt med Forordningen 20de Januar 1797 § 14 ikkun under den Betingelse skulle være Gjenstand for Justitiens Forfølgning, at den offentlige Rolighed er bleven forstyrret ved den forøvede Vold, hvilket ikke in casu kan siges at være skeet. – Det maa derfor overlades til Vedkommende selv at paatale de ommeldte Fornærmelser ved et privat Søgmaal imod de Tiltalte, hvorimod disse i Henhold til det Foranførte ville under nærværende Sag blive at frifinde for Justitiens Tiltale, og Actionens Omkostninger, hvorunder de Actor og Defensor ved Underrettsdommen tilkjendte Salarier samt det Actor for Overretten Procurator Jespersen tilkjendte Salair der bestemmes til 5 Rbd. Sølv, at udrede af det Offentlige. Under Sagens Behandling i 1ste Instants og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi Kjendes for Ret

De Tiltalte Fæstegaardmand Jens Jensen Toft og Snedkersvend Gregers Nielsen Støvring bør for Justitiens Tiltale i denne Sag frie at være. Actionens Omkostninger udredes indbefattede de Actor og Defensor ved Underretten tilkjendte Salairer, samt Salarium til Actor for Overretten, Procurator Jespersen 5 Rbd. Sølv, udredes af det Offentlige.

Til Bekræftelse under Rettens Segl og Justitiens Underskrift (L:S) Schiønning.

Derefter blev produceret den forhen i Sagen ergangne inden Lindenberg Birks Extraret af Birkedommeren Os Elskelig Cancelliraad Anders Nicolai Hvass den 22de Mai 1838 afsagte Dom, hvorved saaledes er kjendt for Ret:

De Tiltalte Gaardfæster Jens Jensen Toft og Smedesvend Gregers Nielsen Støvring af Flamsted bør hver især til Deling paa den i Loven foreskrevne Maade bøde 3 Gange 40 Lod Sølv og Førstnævnte lide Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og Nætter. – Derhos betale de in solidum i Erstatning til Enken Else Nielsdatter i Haals Brohuus 12 Rbd. 3 mk. Repræsentativer og udrede de af Sagen og Actionen flydende Omkostninger, hvoriblandt Salarium til Actor Procurator Dannesøe 4 Rbd. og Defensor Procurator Davidsen 3 Rbd. Sølv foruden Diætpenge til dem begge efter nærmere Bestemmelse. – Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. Det Øvrige efterkommes under Adfærd efter Loven, Hvass.
Conform med Extraretsprotocollen, Hvass (L:S)

Hvorpaa Actor fornævnte Advocat Heninrich August Schäffer Sagen mundtlig deducerede og allerunderdanigst paastod:

At Birketingsdommen allernaadigst enten skjærpes eller stadfæstes og at de Tiltalte tilpligtes at betale Salarium til Actor for Overretten, samt til ham for Høiesteret.

Hvorimod og hertil at svare paa Tiltaltes Vegne for Os i Retten fremstod deres af Os beskikkede Defensor Advocat Ove Emmerich Høegh Guldberg, der exciperede og allerunderdanigst paastod: At Landsoverrettens Dom allernaadigst stadfæstes.

Med flere Ord og Tale Parterne imellem faldt, hvorefter de allerunderdanigst vare Dom begjærende.

Da efter Tiltale Gjensvar og denne Sags forefundne Beskaffenhed blev saaledes herom af Os for Ret kjendt og Afsagt:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande – Advocat Schäffer tillægges i Salarium hos Høiesteret 10 Rbd. Sølv, som udredes af det Offentlige. Datum ut supra (*derefter to til tre linier på latin*)

Aar 1838 fr. 27 December have vi Tvende Edsvorne Stevnings Mænd af Gunderup Sogn lovlig Forkyndt denne Høiesteretsdom for bemeldte Personer, nemlig Jens Jensen Toft og Grægers Nielsen Støvring Paa deres Bopæl og i deres eget Paahør. Hvilket vi i kraft af vores forhen aflagte Eed.

datum ut supra, Rasmus Jensen, Niels Madsen.

Fremlagt i en Politiret d. 29 August 1839, Hvass.

Jens Jensen Toft og Gregers Nielsen Støvring blev efter flere instanser vurdering, altså frikendt for anklagerne. Hvis Else Nielsdatter ville have erstatning, måtte det foregå ved et civilt søgsmål, hvilket tilsyneladende aldrig skete.

Tilbage til det daglige liv

Nu kommer sagen fra år 1839, som har været henvist til flere gange i de tidligere retsdokumenter: “*Fremlagt i en Politiret d. 29 Aug. 1839, Hvass.*”

No 1808-1839

Udskrivt af grevskabet Lindenberg Birks Politiprotocol.

Aar 1839 den 24 Juni, Eftermiddag Kl. 2 blev paa Herredscontoret paa Nørgaard af Cancelliraad Herredsfoged Hvass i Overværelse af Schiellerup og Folsach nedsat en Politiret for at optage Forhør over Snedker Gregers Støvring af Flamsted senere i denne Sag er der en kort notist der nævner Jens Jensen Toft: ”Samme Nat har han (*Gregers Nielsen*) været inde hos Gaardmand Jens Toft paa Fjellerad Mark og har forlangt dennes Gevær for dermed at skyde ham (*ikke Jens Toft, men den mand Gregers Nielsen havde slået*)

Men andet og mere var der ikke i den sag.

Datteren Anne Jensdatter blev født d. 21. februar 1839 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 19. maj samme år.
Faddere: Christen Christensen og Hustru af Lyngby, Trine Pedersdatter, Peder Asp og Jens Pedersen alle af Horsens.

I 1839 er Jens Jensen Tofts tiende uforandret i forhold til, ligesom han også skal betale Bom og bropenge ved leveringen.

Vi springer kort til Anne Pedersdatter, som her ses ved folketællingen i 1840:
Aalborg Amt, Kær herred, Hals sogn og by – Et Huus
Søren Kjersgaard, 55 aar, gift, Husmand og Daglejer
Karen Pedersdatter, 54 aar, gift, Hans Kone
Niels Sørensen, 14 aar, ugift, Deres Barn
Ane Pedersdatter, 48 aar, ugift, Inderste, strikker og spinder
(*Karen Pedersdatter er Anes storesøster*)

Tilbage til Jens, som her ses ved samme folketælling i 1840:
Aalborg amt, Fleskum Herred, Gunderup sogn, Fjellerad By, en Gaard
Jens Jensen Toft, 42 aar, Gift, Gaardmand
Maren Jensdatter, 38 aar, gift, Hans Kone
Hanne Jensdatter, 11 aar, ugift, Deres Barn
Jens Jensen, 10 aar, ugift, Deres Barn
Niels Jensen, 9 aar, ugift, Deres Barn
Peder Jensen, 8 aar, ugift, Deres Barn
Maria Jensdatter, 6 aar, ugift, Deres Barn
Thor Jensen, 5 aar, ugift, Deres Barn
Dorte Jensdatter, 2 aar, ugift, Deres Barn
Ane Jensdatter, 1 aar, ugift, Deres Barn
Rasmus Tønnesen, 42 aar, ugift, Tjenestekarl
Christine Christensdatter, 29 aar, ugift, Tjenestepige.

Sønnen Christian August Jensen blev født d. 8. juni 1840 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 8. oktober samme år. Han var forinden blevet hjemmedøbt ”formedelst svaghed”
Ingen faddere nævnt.

Hovedrullen for Gunderup sogn 1841 er Jens Jensen opført: Gammel Løbe N^o: 214, Nyt Løbe N° 185, Fader Jens Thorsen, Søn Jens, fødested: Løth, 41 aar, højde 63¼ tomme, opholder sig i Fjellerad.

I 1841 er Jens Jensens tiende som de tidligere år, ligesom betalingen for Bom og bropenge ved leveringen.

Sønnen Anders Christian Jensen blev født d. 16. november 1841 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 24. november samme år. Han var forinden blevet hjemmedøbt ”formedelst svaghed”
Faddere: Boelsmand Christen Jensen og Hustru i Lyngbye, Pige Mette Kirstine Jensdatter af Fjellerad, Aftægtsmand Peder Asp i Horsens og Gaardmand Niels Jensen i Horsens Hedegaard.
Og
Datteren Else Jensdatter blev født d. 3. februar 1843 i Fjellerad i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 24. september 1843.

Faddere: Gaardfæster Niels Jensen og Hustru i Horsens, Boelsmand Christen Christensen og Hustru i Lyngby, Husmand Jens Christensen af Fjellerad.

Hovedrullen for Gunderup sogn 1843 er Jens Jensen opført: Gammel Løbe N^o: 185, Nyt Løbe N° 147, Fader Jens Thorsen, Søn Jens, fødested: Løth, 44 aar, højde 63¼ tomme, opholder sig i Fjellerad.

Sønnen Christen Jensen blev født d. 1. juni 1844 på Fjellerad Mark i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 3. november samme år. Han var forinden blevet hjemmedøbt d. 22. juni.

Faddere: Gaardmand Christen Christensen og Hustru af Lyngby, Niels Jensen af Horsens Hedegaard, Pige Else Justdatter, Karl Niels Christian Jensen af Fjellerad

Matriklen 1844, Gunderup sogn, Fjellerad By: Matrikel N° 34 Ejer: Lindenberg Gods.Bruger: J. Jensen Toft – Nye Matriculs Hartkorn – Upriviligeret 1¼ alb.

Det har ikke været muligt at finde Anne Pedersdatter i folketællingen 1845. Der findes ingen af- og tilgangslistes for Hals sogn i perioden, så det er ikke muligt at se om hun eventuelt er flyttet. Hun findes heller ikke i andre sogne ifølge samme folketælling. Noget kan tyde på, at de blot har glemt at notere hende, for ved den næste folketælling i 1850 er hun atter, eller stadig, i Hals sogn.

Her ses Jens ved folketællingen i 1845.

Aalborg amt, Fleskum herred, Gunderup sogn, Fjellerad By – en Gaard

Jens Jensen Toft, 47 aar, gift, Gaardmand, født i Børglum Sogn i Hjørring amt.

Maren Jensdatter, 44 aar, gift, Hans Kone, født i Blenstrup Sogn i Aalborg amt.

Hanne Jensdatter, 16 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Jens Jensen, 15 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Niels Jensen, 14 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Peder Jensen, 13 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Stine Jensdatter, 11 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Thor Jensen, 10 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Ane Jensdatter, 6 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Anders Jensen, 4 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Else Jensdatter, 3 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Christen Jensen, 1 aar, ugift, Deres Barn, født her i Sognet.

Datteren Karen Jensdatter blev født d. 3. juli 1846 på Fjellerad Mark i Gunderup sogn, Aalborg Amt, og døbt i Gunderup kirke d. 22. november samme år.

Faddere: Gaardmand Jesper Larsen og Hustru af Fjellerad, Christen Christensen og Hustru af Lyngby og Husmand Niels Lundsgaard i Haals.

Her ses et øjebliksbillede af Anne Pedersdatters dagligdag i et Huus ved folketællingen i 1850 i Hals sogn, som ligger i Kær herred i Aalborg amt.

Carl, Marius & Christen		50, 1/2, 1/2	
50, 1/2, 1/2	3. Carl, Marius & Christen	57, 1/2, 1/2	Gift, Hustru
	Christen Niels Christen	28, 1/2, 1/2	Gift, Hustru
	Maren Christen Jensdatter	44, 1/2, 1/2	Gift, Hans Kone
	Thomas Christen	16, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Carl, Marius & Christen	15, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Niels Christen	14, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Peder Christen	13, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Stine Christen	11, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Thor Christen	10, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Ane Christen	6, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Anders Christen	4, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Else Christen	3, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn
	Christen Christen	1, 1/2, 1/2	Ugift, Deres Barn

og med almindelig skrift:

Ane Pedersdatter, 58 aar, ugift, født i Vesterhassing Sogn Aalborg Amt, Inderste, lever af Haandarbeide.

Christen Nielsen Øland, 28 aar, gift, født i Aaby Sogn Aalborg Amt, Inderste og Dagleier, Huusfader.

Maren Kirstine
Jensdatter, 41, gift,
født i Østerhassing
sogn Aalborg Amt,
hans Kone
Thomas Christensen,
8 aar, født her i
Sognet, deres Søn.

28. d. Jun	1	Jens Jensens Toft	52	gift	Hjerring Amt	Jensens, giftfader, Længe af Jørn
		Hanne Jensdatter	19	gift	Blenstrup Sogn	
		Karen Jensdatter	21	gift	Jørn Sogn	
		Anders Jensen	9	u-		
		Else Jensdatter	8	u-		
		Kristen Jensen	6	u-		
		Hanne Jensen	4	u-		
29. d. Jun	1	Loren Svendsen	30	gift	Hjerring Amt	Jensens, giftfader

Og Jens Jensen Toft
ved folketællingen i 1850 i Gunderup sogn.

og med almindelig skrift:

Gunderup Sogn, Fjellerad By – et Huus

Jens Jensen Toft, 52 aar, gift, født i Weiby Sogn Hjerring Amt, Husmand, Husfader, lever af sin Jordlod.

Maren Jensdatter, 49 aar, gift, født i Blenstrup Sogn, (hans kone)

Hanne Jensdatter, 21 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn

Anders Jensen, 9 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn

Else Jensdatter, 8 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn

Kristen Jensen, 6 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn

Karen Jensen, 4 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn

Atter en gang må Jens Jensen Toft i politiretten for at få afklaret nogle uoverensstemmelser:

Lindborg Birks politiprotokol d. 27. juni 1850:

En Sag imellem Gaardmand Søren Svendsen af Waarst og Huusmand Jens Toft af Fjellerad Hede, i Anledning af at Sidstnævnte, der skal have fæstet sig til at tjene Citanten fra 24 d.M., indtil Mikkelsdag, ikke har indfundet sig i Tjenesten.

Søren Svendsen mødte, fremlagde den udstædte forkyndte Stævning og paastod, at Indstævnte tilpligtes at tiltræde Tjenesten og at betale 2 mk. for hver Dag han udebliver, eller og at bøde disse 2 mk. samt gjøre Erstatning af andre 2 mk. Daglig og nærværende Sags Omkostninger. Det er i domsfaldende, at de 2 mk. som Fr. 1791 ommelder, ikke indeholder tilstrækkelig Erstatning og derfor vil formentlig den tilføjede yderligere Paastand finde Medhold.

Stævningen lyder saaledes. Jens Toft mødte og erklærede, efter et Forlig forgjæves var prøvet, at han nok har lovet, at tjene Søren Svendsen fra 24 Juni til Mikkelsdag for 16 Rbd. men det var ikke omtalt i hvilket Aar han skulde tjene og indeværende Aar er han ikke betænkt paa at opfylde dette Løfte. Derfor er han ikke mødt hos Søren Svendsen og derfor møder han ikke, men, paastaer Frifindelse og Omkostninger. - Citanten henholdt sig til sit forrige og bad de indstævnte Vidner afhørte, idet han endnu bemærkede, at han, da han fæstede Jens Toft, engang i Marts Maaned d.a. gav ham en Mark i Fæstepenge og at det ikke var Comparenten der begjærte Jens Toft men den, der selv forlangte det og selv bestemte Lønnen. - Derefter fremstod Huusmand Jørgen Jensen Toft af Gudum, der lovede at sige sandhed og under Tilbud af Eed forklarede, at han en Dag i sidstafvigte Foraar paa sin Vei fra Lindborg til Gudum kom ind til Søren Svendsen og blev der Vidne til, at Søren Svendsen spurgte Jens Toft, som var tilstede, om denne vilde tjene ham fra Maidag til Mikkelsdag eller fra St. Hansdag til Mikkelsdag og forlangte 16 Rbd. Søren Svendsen slog til og spurgte hvad han skulde give i Fæstepenge. Jens Toft forlangte 1 Rbd., men dette vilde Søren Svendsen ikke give, og hentede og lagde 2 Skillinger paa Bordet, som Jens Toft dog ikke vilde

modtage, men vedblev at paastaae 1 Rbd. Det (*vidnet*) erindrede ikke, at det blev udtrykkelig nævnt, i hvilket Aar denne Tjeneste skulde præsteres, men Vidnet gjorde sig den Tanke, at det var i Aar. Parterne havde ikke Vidnet videre at spørge.

2. Søren Svendsens Tjenestekarl Niels Juul, der lovede at sige Sandhed og under Tilbud af Eed forklarede, at han ikke erindrer, om Søren Svendsen tilbød Jens Toft Tjeneste fra Maidag, derimod krævede S. Svendsen ham til Vidne paa at han havde fæstet Jens Toft fra St. Hansdag til Mikkelsdag for 16 Rbd. Jens Toft vilde i Begge disse ikke modtage de ham tilbudne Fæstepenge, nemlig 2 Otteskillinger, men han tog dem dog omsider, og Vidnet huskede ikke om Grunden til denne Vægning var den, at han forlangte flere Fæstepenge, ligesom det heller ikke husker, om det blev udtrykkelig sagt, at Tjenesten skulde præsteres i 1850, men Vidnet var i den Troe, at Aftalen angik Tjeneste i indeværende Aar. Det, hvorom han har her forklaret, hørte han paa samme Tid som Jørgen Toft.

Jens Toft erklærede, at de afgivne Vidnesbyrd ere rigtige. Søren Svendsen antog det samme og har ingen Anledning til at troe, at Vidnerne, hvis de vidste det, vilde tilbageholde Forklaringen, at det udtrykkelig skulde opfyldes. Vidnerne bleve med Parternes Samtykke demitterede. Parterne havde ikke videre at anhøre, de henholdt sig til deres vedlagte Paastande og indlode Sagen til Dom. Sagen blev optagen til Kjendelse eller Dom, der uden videre Varsel afsiges her paa Stedet, Torsdagen den 4 Juli d.A. Formiddag Kl. 11. Retten hævet, Hvass, Færch, Lauritsen.

Aar 1850 den 4 Juli Formiddag Kl. 11:

I Sagen Gaardmand Søren Svendsen af Waarst imod Huusmand Jens Jensen Toft af Fjellerad blev afsagt følgende Dom - i Domprotokollen:

Dom i Sagen Gaardmand Søren Svendsen af Waarst imod Jens Jensen Toft af Fjellerad Hede. - Afsagt 4 Juli 1850. Gaardmand Søren Svendsen af Waarst har saggivet Huusmand Jens Jensen Toft af Fiellerad Hede, i Anledning af at denne, der var fæstet til at tiene ham fra St. Hansdag til Mikkelsdag, ikke har indfundet sig i Tieneste, og har nedlagt Paastand om, at han tilpligtes enten at itræde Tienesten og i saa Fald at betale 2 mk. for hver Dag han er udebleven, eller og at bøde disse 2 mk. samt give Erstatning af et lige Beløb daglig.

Indstævnte vedgaaer at have fæstet sig til Citanten for det nævnte Tidsrum og at have modtaget 2 mk. i Fæstepenge, men indvender, at der mangler Aftale om i hvilket Aar Tienesten skal præsteres og paastaaer paa Grund deraf Frifindelse.

Indvendingen er modsagt, men ikke afbeviist, og det vil altsaa komme an paa, om den mellem Parterne truffne Aftale nødvendigviis maa forstaaes saaledes og ikke anderledes, at den angaaer Tieneste i indeværende Aar.

Efter de aflagte Vidnesbyrd, hvis Rigtighed Indstævnte erkiender, har Citanten spurgt Indstævnte om han vilde tiene ham fra Maidag eller fra St. Hansdag til Mikkelsdag, valgte det sidste og forlangte 16 Rbd. i Løn. Denne blev indrømmet, kun om Fæstepengene var der nogen Despute, i det Indstævnte forlangte 1 Rbd. og Citanten kun vilde give 1 mk., hvilken Mark han dog omsider Beqvemmede sig til at tage. Vidnerne mindes ikke, at noget Aarstal blev omtalt, men de opfattede Aftalen saaledes, at Tienesten skulde præsteres i aar, og det kan ikke nægtes, at der var Anledning til at troe, at dette var Parternes Mening, da det ellers stod i den ene Parts Magt, aldeles at unddrage sig Contractens Opfyldelse. - Men paa den anden Side maa det indrømmes, at det er en Unøiagtighed, en Ufuldstændighed i Aftalen, som kunde have været forebygget, og at Forhandlingen ikke udelukker Muligheden at, at Indstævnte allerede dengang har tænkt paa en Udvei til i paakommende Tilfælde at fritage sig for Tienesten, og derfor med Forsæt har undgaaet at nævne Aarstallet.

Han vil derfor ikke ubetinget kunne dømmes efter Citantens Paastand, hvorimod der findes at være Anledning til at gjøre Sagens Udfald afhængig af Eed, saa meget mere som Citanten har paastaaet men ikke beviist, at det udtrykkelig blev sagt, at Tienesten skulde opfyldes i 1850.

Dersom denne Eed, der maa gaee ud paa, at Indstevnte ikke har lovet at tiene Citanten fra St. Hansdag til Mikkelsdag i Aaret 1850 aflægges, bliver han at frifinde og Sagens Omkostninger, som begge Parter have paastaet, hæves. Aflægges den ikke, bør Indstævnte i Overensstemmelse med Forordn. 25 Marts 1791 § 9 bøde for hver Dag han udebliver af Tienesten at regne fra St. Hansdag d.A., 2 mk. til lige deling imellem Citanten og Gunderup Sogn Fattigkasse, ligesom han og i dette Tilfælde betaler 2 Rbdl. i Sagsomkostninger. - Da fornævnte Bøder indeholder den lovbestemte Erstatning, kan der ikke være Tale om noget yderligere Paalæg.

Thi Kiendes for Ret.

Naar Indstevnte Huusmand Jens Jensen Toft af Fjellerad Hede efter lovlig Omgang inden sit Værneting med sin Korporlige Eed bekræfter at han ikke har lovet Citanten Gaardmand Søren Svendsen af Waarst at tiene ham fra St. Hansdag til Mikkelsdag i Aaret 1850, bør han for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være og Sagens Omkostninger hæves. Men trøster han sig ikke til saadan Eed at aflægge, bør han til lige Deling imellem Citanten og Gunderup Sogns Fattigkasse bøde 2 mk. for hver Dag han udebliver af Tienesten, at regne fra St. Hansdag af d.A., hvorhos han betaler Citanten 2 Rbdl. i Sagsomkostninger.

At efterkommes inden 14 Dag efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Tingstedet i Fjellerad den 4 Juli 1850, Hvass.

Lindborg Birks Politiprotokol 1849-1852, 5. september 1850

Aar 1850 den 5 September Formiddag Kl. 11 blev paa Tingstedet i Fjellerad af Justitsraad Birkedommer Hvass i Overværelse af Retsvidnerne Lauritzen og Emborg sat en Politiret.

A, For at foretage Sag imellem Huusmand Jens Jensen Toft af Fjellerad Hede og gaardmand Søren Svendsen i Waarst, hvorunder Førstnævnte til opfyldelse af en her i Retten den 4 Juli d.a. afsagt Dom vil med Eed bekræfte, at han ikke har fæstet sig til at tjene Søren Svendsen fra St. Hansdag til Mikkelsdag i Aaret 1850. Jens Jensen Toft mødte, fremlagde den udstædte forkyndte Stevning samt Udskrift af den ovennævnte Dom og bad sig admitteret til Edens Aflæggelse i Overensstemmelse med denne. Stevningen lyder saaledes. Udskriften blev paategnet til Vedfølge.

Indstevnte Søren Svendsen mødte og forbeholdt det fornødne. Behørigen forberedt svor Jens Jensen Toft dernæst med oprakte Fingre, at han ikke har lovet Gaardmand Søren Svendsen af Waarst at tjene ham fra St. Hansdag til Mikkelsdag i Aaret 1850. Sagen er dermed afgjort og endt.

Nu går der nogle år, hvor jeg ikke har fundet nogle optegnelser om hverken Ane eller Jens. Det næste bliver derfor Anes dødsfald:

Anne Pedersdatter døde d. 30. januar 1854 i Hals sogn, Aalborg Amt, og blev begravet på Hals kirkegård d. 9. februar. I KB: "Indsider i Hals, ugift, 61 aar"

2. A. j. 1850	Jens Jensen Toft	+ 29	gift	(cald. amt.)	Jens Jensen Toft	Gift.
	Maren Jensen	+ 14	00	00	Maren Jensen	Gift.
	Aline Jensen	+ 20	ugift	00	Aline Jensen	Gift.
	Amari Jensen	+ 14	00	00	Amari Jensen	Gift.
	Eglo Jensen	+ 10	00	00	Eglo Jensen	Gift.
	Christen Jensen	+ 11	00	00	Christen Jensen	Gift.
	Carl Jensen	+ 9	00	00	Carl Jensen	Gift.
3. A. j. 1850	Jens Jensen Toft	+ 11	gift	(cald. amt.)	Jens Jensen Toft	Gift.
	Maren Jensen	+ 14	00	00	Maren Jensen	Gift.

Tilbage til Jens:

Her ses Jens Jensen Toft ved folketællingen i 1855 i Fjellerad i Gunderup sogn – se udklipet her til venstre.

Og med almindelig skrift:

Et Huus

Jens Jensen Toft, 59 aar, gift, født: Sognet vides ei i Hjørring Amt, Huusfader, lever af sin Jordlod, Lutheraner.

Maren Jensdatter, 54 aar, gift, født i Blenstrup Sogn Aalborg Amt, hans Kone, Lutheraner

Stine Jensen, 20 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn, Lutheraner

Anders Jensen, 14 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn, Lutheraner

Else Jensen, 12 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn, Lutheraner

Christen Jensen, 11 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn, Lutheraner

Karen Jensen, 9 aar, ugift, født her i Sognet, Deres Barn, Lutheraner

Jens Jensen Tofts Hustru Maren Jensdatter døde d. 22. august 1857 på Fjellerad Mark, og blev begravet på Gunderup kirkegård d. 27. august.

Tekst i KB: ”Aftægtsmand Jens Jensen Tofts Hustru af Fjellerad Mark, 56 aar” Dødsattest d. 25. august og skifteattest d. 26. august.

I den skifteprotokol der hedder Skifteprotokol for Fleskum herred 1853-1862, findes en kort notits om Maren Jensdatter. Der står: Aar 1857 d. 26 August anmeldtes, at Aftægtsmand i Fjellerad Jens Jensen Tofts Hustru Maren Jensdatter er ved Døden d. 22de August s.m., 56 Aar gammel. Intet efterladt.

I Lindenberg Birks skøde og panteprotokol 1855-1865 findes der en aftægtskontrakt, der er dateret d. 7. Februar 1858, og tinglæst 25. februar.

Aftægtskontrakten må være lavet inden Maren Jensdatters død, og der er intet der tyder på at Jens Jensen Toft blev gift igen. Jeg begrunder det med de formuleringer der er brugt i aftægtskontrakten. f.ex. “Jeg Jens Jensen Toft forbeholder mig til Beboelse for mig og min Hustru paa Livstid” og “til den Længstlevendes Død”

Aftægtskontrakten lyder:

Vi underskrevne: jeg Jens Jensen Toft og jeg hans Svigersøn Søren Andersen, have oprettet følgende Contract med hinanden angaaende Overdragelsen af det Huus eller Boelssted paa Mølholm Mark under Grevskaftet Lindenberg som Førstnævnte hidtil har havt i Fæste, til Sidstnævnte, hvem det grevelige Herskab ifølge denne vor Overenskomst, har meddelt Fæste paa samme.

De Vilkaar hvorunder jeg Jens Jensen Toft har fratraadt Fæstet paa Stædet til Fordeel for min Svigersøn Søren Andersen, ere følgende:

Jeg Jens Jensen Toft forbeholder mig til Beboelse for mig og min Hustru paa Livstid, de 4 vestre Fag af Vaaningshuset, som Fæsteren skal bekoste og foranstalte indrettede og istandsatt efter mit Ønske og efter Aftale, hvilken Leilighed han derhos skal vedligeholde i god Stand til den Længstlevendes Død. Snedker og Tømmerarbeidet ved denne første Indretning tilbyder jeg Jens Toft, at udføre uden Betaling. Denne Aftægtsbolig skal være færdig og i beboelig Stand til 1 Juni d.a. Ved Indflytning i Aftægtsboligen udtage Aftægtstagerne af det i Stædet værende Indboe, Haandværksredskaber, deslige til nødvendigt Brug saa meget de ønske, og den Længstlevende indrømmes Ret til at tage en skikkelig Person til huse for at gaee til haande under Svaghed og Alderdom.

Aftægtstagerne forbeholde sig Ret til den halve Deel af Kaalhaven til eget Brug, saalænge nogen af dem lever. Hegnet om denne Deel af Haven vedligeholdes af Fæsteren. Fremdeles nyde de i aarlig Aftægt ligeledes paa Livstid af Søren Andersens i gode og forsvarlige Vare og til de rette og bestemte Forfaldstider: 2 Tønder Rug, 1 Tønde 2 Skp. toradet Byg, 1 Td. 2 Skp. sexradet Do., gjort til Malt, 1 Tønde Kartoffler, 2½ Lispund Mellemflesk taget forfra, 2 Lispund Faarekjød, 1 Lispund Smør, 1 Lispund Ost, 3 Snese Æg, 2 pund Lys, 3 pund Uld, til hver Klipping, 1 Potte nymalket Mælk daglig om Vinteren, men om Sommeren regnet fra midten af Mai til Midten af Octbr. 1½ Potte daglig, 9000 Stk. Kjærtørv af forsvarlig Størrelse og 1000 Stk. Mosetørv, 3 sædvanlige Traver Tækkelyng, hvilket alt leveres paa min, Jens Tofts, Bopæl i Huset, med mindre jeg maatte

foretrække at boe et andet Sted, hvilket Tilfælde det da skal paalægge Aftægtsyderen at transportere alle de nævnte Aftægtspræstationer indtil 1 Miil fra hans Bopæl, i hvilket Tilfælde Melkeydelsen endvidere vederlægges med 10 ti Rigsdaler aarlig. Kornvarerne leveres i November Maaned, Flesk og Kjød i Decbr., Smør, Ost, Æg. Lys i August. Her foruden skal Fæsteren aarlig saae ¼ Skp. Hør frøe i passende Jord for Aftægtstagerne, som tillægge Sæden og for øvrigt passe og behandle Afgrøden. Aftægtstagerne forbeholde sig uhindret Benyttelse af Brønden ved Stædet, men skulde den forfalde eller af anden Grund blive ubrugelig, skal Fæsteren være pligtig at bibringe dem fornødent Vand. Ligeledes forbeholdes Ret til at benytte Fæsterens Grubekjedel og bagerovn ved Brygning, Vask og Bagning. Det skal paalegge Fæsteren at hjemkjøre 1 á 2 Læs Træe aarlig for Aftægtstagerne fra nærmeste Skove om det forlanges, samt ligeledes aarlig at Gjøre en Reise i hans Ærinde til Aalborg; og endelig at befordre Lægen frem og tilbage, hvis nogen af Aftægtstagerne i Sygdomstilfælde maatte ønske og behøve hans Nærværelse, dersom Fæsteren ikke foretrækker at betale Rejseomkostningerne.

Aftægtstagerens Eiendomsret i Fæstestædets Bygninger, Besætning og Inventarium overdrages herved Fæsteren Søren Andersen eller Arvinger til fuldkommen Eiendom da han har tilfredsstillet mig Jens Jensen Toft for denne Overdragelse, dog med det Forbehold som er gjort ovenfor om de Gjenstande som Aftægtstagerne maatte mueligen ved deres Indflytning i Aftægtsboligen. Desuden skal Fæsteren, hvis han i Aftægtstagerens Levetid maatte overdrage Stædet til Fremmede, være pligtig til at udbetale Aftægtstagerne en Sum af 250 Rd., skriver to Hundrede og halvtredsindstyve Rigsdaler Rigsmønt, inden en saadan Handel kan være gyldig.

Naar Nogen af Aftægtstagerne dør skal det paalegge Søren Andersen at bekoste deres hæderlige Begravelse efter Egnens Skik og Brug. Den Længstlevende nyder hele Aftægten med Afkortning af en Fjerdedeel, der dog ikke rammer Brændselet.

Herimod forbinder jeg Søren Andersen mig og mine Arvinger redelig at holde og efterleve alle her i denne Aftægtscontract mig paalagte Forpligtelser. Til ydermere Betyggelse for Opfyldelsen heraf pantsætter jeg herved med første Prioritet alt hvad jeg eier, eller maatte komme til at eie, dog næstefter de Restancer jeg maatte paadrage mig til mit Høie Herskab, haabende at Høisamme ved indtræffende Fæsteforandring vil tage højgunstigst Hensyn til nærværende Aftægtscontract.

Skulde jeg nogensinde blive Stædet overdraget til Selveiendom, skal Aftægten forsaavidt den i dette Tilfælde maatte paahvile Stædet, hæfte paa Eiendommen med første Prioritet, og om Huset skulle blive overdraget til en anden Eier, blive Aftægtsforpligtelserne at overføre paa denne.

Til Bekræftelse om Alt det Foranførte have begge underskrevet denne Aftægtscontract i tvende Vitterlighedsvidners Overværelse.

Mølholm Mark den 7de Febr. 1858, Jens Jensen Toft, Søren Andersen.

Til Vitterlighed Jungersen, Christen Borup mfp

Atter en gang må Jens en tur i politiretten; men denne gang som den forudrettede:

Lindborg Birks Politiprotokol 1857-1860 sag nr. 8. 1859. 10 marts 1858 Formiddag Kl. 11: Retten mødt for at foretage Sag imellem Huusmand Jens Jensen Toft af Fjellerad Mark og Smed Søren Sørensen sammesteds ang. ærefornærmende Beskyldninger.

Klageren mødte, fremlagde Indkaldelse i forkyndt Stand og paastod: at de der anførte Beskyldninger at han har afbrændt sin Gaard og slaaet sin Kone ihjel mortificeres og at Indklagede skal betale Mulct og Omkostningerne, Indkaldelsen lyder saaledes:

Søren Sørensen Smed mødte, Forlig blev mæglet og indgaaet saaledes: Søren Sørensen Smed erklærer, at han, da Fornærmelserne bleve udtalte var beskjenket i den Grad at han ikke kan erindre at have udtalt dem, andre have imidlertid sagt ham, at det forholder sig saaledes som i Indkaldelsen er anført, maa han gjenkaldes mod disse Beskyldninger som udtalte i Fuldskab og uden Grund og Anledning, da skulle være døde og magtesløse og ikke komme Jens Jensen Toft til Skade paa navn og Rygte. Han betaler 2 Rd. for den Tidsspilde nærværende Sag har voldt Toft og derforuden Sagens Omkostninger, derunder indbefattet Stævningsspenge samt Udskrift af Forliget, der nu bekræftes med Underskrift, Jens Jensen Toft m.p., Søren Sørensen Smed m.p.P.

Her ses Jens Jensen Toft ved folketællingen i Fjellerad i Gunderup sogn i 1860. – et Huus
Jens Jensen Toft, 66 Aar, Enkemand, født i Løth Sogn Hjørring Amt, Aftægtsmand, Lutheraner.

Jens Jensen Tofts sørgelige afgang

Jens Jensen Toft døde d. 18. april 1866 i Fjellerad i Gunderup sogn. Ved hans begravelse, som er anført i Gunderup sogns kirkebog står der: ”Aftægtsmand i Fjellerad, 67 aar - Han aflivede sig ved hængning og blev ifølge Stiftsamstets Skrivelse af 24de April begravet på kirkegården i Stilhed uden Jordpaakastelse eller andre Ceremonier”

I Skifteprotokollen for Fleskum herred 1862-1871 er der en dødsanmeldelse: Aar 1866 den 19 April blev anmeldt, at Aftægtsmand paa Fjellerad Mark Jens Jensen Toft i gaar er død efterladende sig 7 myndige Arvinger hvoraf flere ere fraværende.

Allerede to dage efter skiftet var der indkaldt til møde af øvrigheden, pga. at Jens Jensen Toft havde hængt sig selv.

I Lindenberg Birks politiprotokol står der:

Aar 1866 den 20 April, Eftermiddag kl. 4½. blev i Jens Nielsen Gregersens Gaard i Haals i Justitsraad Herredsfoged Hvasses Forfald ved andre Embedsforretninger af hans konst. Fuldmægtig Copmann i Overværelse af Retsvidner Jensen og Nielsen sat en politiret.

For at optage Forhør til Oplysning om Aarsagen til og maaden hvorpaa Aftægtsmand Jens Jensen Toft af Fjellerad Mark er kommen af Dage.

Anmeldelse om, at han skal have aflivet sig ved Hængning, blev modtaget paa Herredscontoret igaar Middag. For at afgive Forklaring fremstod.

1. Gaardmand Jens Nielsen Gregersen af Haals der blev formanet til at sige Sandhed og forklarede, at nu afdøde aftægtsmand Jens Jensen Toft, der var Komparentens Svigerfader, alene beboede et enligt beliggende Huus opført paa den Gaards Eiendom under Fjellerad By, hvorfra han nød aftægt. Han kom ofte i Komparentens Huus og aflagde saaledes et Besøg den sidste Onsdag om Formiddagen Kl. 10 á 11. Han havde ikke noget andet Ærinde end at see til Komparenten og Familie, men under sit Ophold her klagede han over at han befandt sig ilde og anmodede sin Datter – Komparentens Kone, om at see ud til sig om Eftermiddagen. Denne Anmodning kunde hun ikke efterkomme, men da Komparenten om Eftermiddagen gik i Marken for at see til Tjenestekarlen, som arbejdede der, anmodede hun ham om at gaae til hendes Faders Huus, der ligger ikke ret langt fra Komparentens Mark, for at see til ham. – Han gik til Huset og saasart han havde aabnet Udgangsdøren, som fører ind i Laden, saae han at Jens Jensen Toft hang paa Loftet over den øvrige Deel af Huset. Han var fra Laden, hvor hans Træske stode stigen op paa Loftet og hang i et Stykke Reeb, hvis ene Ende var fastgjort om et Sparretræ og af hvis anden Ende var dannet en Lykke, som han havde om Halsen. – Komparenten sprang strax op paa Loftet og nedtog Liget ved at løfte det op og løsne Lykken. Ansigt og Hænder vare kolde og stive, men paa Ryggen var Liget endnu varmt og han forsøgte ved at tumle Liget at bringe Livet tilbage, men det blev forgjæves. Saasart Liget var nedtaget gik han til Jens Nessbyes Gaard, hvorfra afdøde nød aftægt og underrettede Folkene der om det passerede. Komparenten anseer det for utvivlsomt, at Jens Toft selv har ombragt sig, men Aarsagen dertil kjendte han ikke, han kan kun søge den i den sygelige Tilstand, hvor han i de sidste foregaaende Dage befandt sig, og i misfornøielse over, at flere af hans Børn ere afreiste til Amerika – Afdøde var omtrent 65 Aar gl. og Enkemand. Han har 12 voxne Børn, hvoraf de 3 ere i Amerika, 2 afreiste dertil for 8 Dage siden og Resten er her i Landet, Han var forfalden til Drik, men befandt sig ikke i beskjenket Tilstand i Onsdags eller foregaaende Dage. Den omforklarede Misfornøielse med Børnenes afreise har dog ikke yttret sig paa anden Maade end at han omtalte, at det skete mod hans Villie, han har ikke forbudet det aller høist at forhindre Afreisen. Aftraadt.

2. Aftægtsmand Niels Jensen Lundsgaard af Haals, der lovede at sige Sandhed og forklarede, at nu afdøde Jens Jensen Toft af Fjellerad Mark kom i hans Huus sidste Onsdag Formiddag til omtrent 11 og forblev der en Timestid, hvorefter han gik norden ud af Byen, i Retning af sit Huus. Han omtalte,

at han kom her fra Gaarden og at han agtede sig hjem, men klagede over at han var syg og anmodede Komparenten om at forskaffe sig en Snaps. Dette kunde Komparenten ikke, hvorimod hans Kone gav Jens Toft en Kop Kaffe. Den nød han og lagde sig derefter et Qvarteerstid paa Sengen hos Komparenten, men han kom ikke til at sove. Komparenten har jo hørt at Jens Toft kort derefter i sit Huus har ombragt sig ved Hængning, men Aarsagen dertil kjender han ikke, han kan i saa Henseende ikke meddele anden Oplysning end at J. Toft, da han var i Komparentens Huus, var syg og ilde tilpas.

3. Gaardmand Jens Andersen Neisbye af Fjellerad Mark, der lovede at sige Sandhed og forklarede, at Gaardmand Jens Nielsen Gregersen kom til ham sidste Onsdag om Eftermiddagen en Timestid før Aften i hans Gaard og melder ham, at han havde fundet sin Svigerfader, Komparentens Aftægtsmand Jens Jensen Toft hænge i det Huus han beboede paa Komparentens Mark. Komparenten og hans Kone fulgte strax med Jens Gregersen til Huset og saae det nedtagne Lig, det var koldt og til gjenoplivelse var altsaa intet at gjøre. Der er ikke tvivl om, at Jens Toft jo selv har ombragt sig, men Aarsagen dertil kjender han ikke. Han var i Komparentens Huus et Par Dage forud og befandt sig da syg og ilde til mode. Om Onsdagen strax efter Middag saae Komparenten at Jens Toft passerede tæt forbi Gaarden hen imod sit Huus, men han taledede ikke med ham.

Liget blev derefter synet; der fandtes en Skure om Halsen hvor Rebet har siddet, men for øvrigt intet Spor til udvortes Vold. Forhøret sluttet. Retten hævet. W.H. Copmann, Jensen, S. Nielsen.

Dokumenter til Skifteprotokollen B37-841

Aftægtsmand Jens Jensen Toft af Fiellerad Mark hans Stervbo sluttet den 18 Juni 1866. Hermed sendes Hr. Justitsraaden fra mig den 21. dennes tilstillede Protocol tilbage, efter at jeg har brugt samme ved Registrerings og Vurderingsforretningen hos Afdøde Aftægtsmand Jens Jensen Toft paa Fjellerad Mark. Om Hr. Justitsraaden nu er tilfreds med de Oplysninger der er opgivet angaaende den Afdødes Arvinger ved jeg ikke, men andre kan ikke faaes da de 6 af disse var for kort eller længere Tid siden bortreiste til America. Waarst den 24 April 1866; ærbødigst F. Johannsen. Velbaarne Hr. Justitsraad og Byfoged Johnnsen i Aalborg

Og et andet dokument:

Jeg undertegnede Pige Ane Jensen af Fjellerad der i Anledningen af en Arv efter min Fader Jens Jensen Toft af Fjellerad, er tilsagt at give Møde paa Byfoged Kontoiret i Aalborg Mandagen den 18 Juni 1866, overdrages hermed Gaardfæster Jens Nielsen af Haals Fuldmagt til at handle og underskrive i mit Navn, hvad bemeldte Arv efter min Fader angaaer, og hvilket herved attesteres. Tandrupgaard d. 11. Juni 1866 Anne Jensen Toft. Til Vitterlighed N. Svanholm Landinspektør, A. Mende, Provisor.

I samme protokol findes der et skifte efter Jens Jensen Toft.

Aar 1866 den 18 Juni, Eftermiddag Kl. 2, Blev Fleskum Herreds Skifteret sat og holdt paa Herreds Contoiret i Aalborg af Skifteforvalteren, Justitsraad Johnsen i Overværelse af Vidnerne Jensen og Petersen, hvorda blev foretaget:

Stervboet efter den under 18 April d.A. afdøde Aftægtsmand Jens Jensen Toft af Fjellerad Mark. Som Afdødes Arvinger, der ere hans Børn, mødte:

1. Datteren Johanne Jensen gift med Fæste Huusmand Niels Sørensen i Waarst, i Mandens Sygdomsforfald.
2. Huusmand Jens Peter Jensen i Grindsted By, Hammer Sogn.
3. Mette Kirstine Jensen, gift med Gaardfæster Jens Nielsen af Haals, som mødte.
4. Dorthea Jensen, gift med Snedker Christian Sørensen, der er reist til Amerika.

5. Ane Jensen 29 Aar gammel, tjenende paa Terndrupgaard pr. Hadsund, som mødte ved N° 3 Gaardfæster Jens Nielsen efter fornøden Fuldmagt.

6. Anders Christian Jensen, tjenende i Waarst, 22 aar gl. mødte personlig.

Disse Arvinger opgiver endvidere at Afdøde har efterladt sig følgende Børn, der er deres Heelsødskende, men forinden Dødsfaldet ere reiste til Amerika, saa at der ei haves Vished for at de have overlevet. afdøde deres Fader, nemlig:

7. Niels Jensen, reist med Hustru

8. Peter Jensen, ugift 5 á 36 Aar gl.

9. Thor Jensen, ugift Arbeidskarl, 30 Aar gl.

10. Else Jensen, ugift 2 á 23 Aar gammel.

11. Christen Jensen, Arbeidskarl, 21 Aar gl., ugift. og

12. Karen Jensen, 19 á 20 Aar gl.

Flere Arvinger efterlader Afdøde sig ikke og var samtlige hans nævnte 12 Børn Heelsødskende.

Comparenterne 1-6 angiver at Boets Eiendele indskrænker sig til 2 Køer, 2 Faar, en Kakkelovn, en Sengeklæder og noget ubetydeligt Indboe, hvilke Eiendele Værdi de paa Tro og Love og under Eeds Tilbud ansættes til en Værdi af ikke over 60 rd. Denne Formue begjære de sig udlagt, i Henhold til Fr. af 11 September 1839 § 1, med Udelukkelse af deres Sødskende No 7-12, om hvilke det er givet, at de ikke vende tilbage inden Aar og Dag, fra deres nærværende Opholdssted i Amerika, selv om de endnu kunne forudsættes at være i live hvorom der ingen Vished haves.

Idet Skifteforvalteren Intet herom efter Omstændighederne skjønnede at kunne erindre i Henhold til den citerede Lovbestemmelse blev Skiftets Omkostninger saaledes at beregne, saasom Arvingerne erklærer at der ikke paahviler Boet nogen Gjæld.

1) Gebyr til Skifteforvalteren 1 rd., 2) Gebyr til Skifteskriveren 2 mk. 3) Gebyr til Justitsfonden 20% af 1-2 (*er*) 1 mk. 9 3/5 sk. 4) Gebyr til Statskassen 1/3 % 2 mk. 5) Statskassen 20% deraf 6 2/5 sk. 6) Gebyr efter § 152 2 rd. (*i alt*) 3 rd., hvilket efterlader en beholden Formue af 57 rd., som bliver at dele saaledes:

1. Datteren Johanne Jensen gift med Fæstehusmand Niels Sørensen i Waarst 9 rd. 3 mk.

2. Huusmand Jens Peter Jensen i Grindsted By, Hammer Sogn 9 rd. 3 mk.

3. Mette Kirstine Jensen, gift med Gaardfæster Jens Nielsen af Haals 9 rd. 3 mk.

4. Dorthea Jensen, gift med Snedker Christian Sørensen i Amerika 9 rd. 3 mk.

5. Ane Jensen 29 Aar gl., tjenende paa Terndrupgaard pr. Hadsund 9 rd. 3 mk.

6. Anders Christian Jensen, tjenende i Waarst, 22 aar gl. 9 rd. 3 mk.

Idet disse Arvinger erklære, at de er tilfreds indbyrdes at dele Effecterne imellem sig in natura, efter dette Forhold, bliver Boet saaledes, paa deres eget Ansvar imod alle Vedkommende herved sluttet og det Passerede med Underskrifter bekræftet. Skiftets Omkostninger bliver betalte med 3 Rd, - Skifteretten hævet, Johnsen, Johanne Jensen mfP., Jens Peter Jensen, Jens Nielsen, Dorthea Jensen, Jens Nielsen, Anders Christian Jensen mfP., Vidner, Jensen Petersen.

Det var historien om Ane og Jens på godt og ondt.

Kurt Dahl, Svenstrup - juni 2018